

ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ

ರಾಮಚಂದ್ರಶರ್ಮ

ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ
ಸಮ್ಮೇಳನ
ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ

ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ

ರಾಮಚಂದ್ರಶರ್ಮ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜಿ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೨

Collection of Poems **ELU SUTHINA KOTE** written by **Ramachandra Sharma**, Published by **Manu Baligar**, Director, Department of Kannada and Culture, Kannada Bhavana, J.C.Road, Bengaluru - 560 002.

ಈ ಆವೃತ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು : ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಮುದ್ರಿತ ವರ್ಷ : ೨೦೧೧

ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೦೦೦

ಪುಟಗಳು : XXVI + ೪೨

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨೫/-

ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಕೆ. ಚಂದ್ರನಾಥ ಆಚಾರ್ಯ

ಮುದ್ರಕರು :

ಮೆ|| ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆರ್ಟ್ಸ್

ನಂ. ೬೯, ಸುಬೇದಾರ್ ಭತ್ತಂ ರೋಡ್

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೨೦ ದೂ : ೨೫೫೪೨೨೪೪

ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ವಿಧಾನಸಭೆ
ಬೆಂಗಳೂರು ೫೬೦ ೦೦೧

ಸಿಎಂ/ಪಿಎಸ್/೨೬/೧೧

ಶುಭ ಸಂದೇಶ

ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಏಕೀಕರಣಗೊಂಡು ೫೫ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿ ಸ್ಮರಣೀಯಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮಹದಾಶಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ “ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ” ವನ್ನು ಇದೇ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅಂಗವಾಗಿ ನಾಡಿನ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯ ಆತ್ಮಾವಲೋಕನದ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲ ಮತ್ತು ಸೃಜನೇತರ ಪ್ರಕಾರಗಳ ೧೦೦ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಹಂಬಲ ನಮ್ಮದು.

ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಕೃತಿರತ್ನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಯೋಜನೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ

(ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ)

ದಿನಾಂಕ ೨೪.೦೧.೨೦೧೧

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಗೋವಿಂದ ಎಂ. ಕಾರಜೋಳ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ,

ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ಜವಳಿ ಸಚಿವರು

ವಿಧಾನಸೌಧ

ಬೆಂಗಳೂರು - ೦೧

ಚಿನ್ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಂಗವಾಗಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮರುಮುದ್ರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಬಂಧ, ವಿಮರ್ಶೆ, ನಾಟಕ, ಕವನ ಸಂಕಲನ- ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಕೆಲವು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧ್ವಾಂಸರಿಗೂ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಈ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳಾಗಿರುವ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಭಾವಿ ಪೀಳಿಗೆಯವರಿಗೆ ದಾರಿದೀಪಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಜನತೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಿನಾಂಕ ೧೮.೧.೨೦೧೧

(ಗೋವಿಂದ ಎಂ. ಕಾರಜೋಳ)

ಎರಡು ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ 'ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ'ದ ಅಂಗವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿರುವ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸದಾಶಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲು ಖ್ಯಾತ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್‌ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಹೆಸರಾಂತ ಸಾಹಿತಿ / ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಈ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖಕರು ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕುದಾರರುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಓದುಗರು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

(ರಮೇಶ್ ಬಿ.ಝಳಕಿ)

ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ

ದಿನಾಂಕ ೧೭.೦೧.೨೦೧೧

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಕೃತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಈ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಯ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸುಯೋಗ ನನ್ನದಾಯಿತು.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಾನು ವಿವರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿರಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಇಲಾಖೆಯನ್ನೂ ಹೃತ್ತೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸಾಧಾರವಾಗಿಯೇ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದದ್ದು ಸುದೈವದ ಸಂಗತಿ. ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಮಿತಿಯು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಕಾರ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಮನು ಬಳಿಗಾರ್ ಅವರು ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಂಗಳ ದೀಪದ ಬೆಳಕನ್ನು ಹರಡುವ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಲೆ!

ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿ ರಾವ್

ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ 'ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ'ದ ಅಂಗವಾಗಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಈ ಮೂರೂ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಿಸಿರುವ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯು ಮರುಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇಲಾಖೆಯು ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿ ರಾವ್‌ರವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ, ಡಾ. ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ, ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಡಾ. ದೊಡ್ಡರಂಗೇಗೌಡ, ಡಾ. ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೌಡ, ಡಾ. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ, ಡಾ. ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಡಾ. ಪಿ.ಎಸ್. ಶಂಕರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕರ್, ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ ಇವರುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮರುಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರಿಗೂ, ಹಕ್ಕುದಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಕರಡಚ್ಚು ತಿದ್ದಿದವರಿಗೂ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ಸದರಿ ಪ್ರಕಟಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಶಂಕರಪ್ಪ, ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, (ಸು.ಕ.), ಶ್ರೀಮತಿ ವೈ.ಎಸ್.ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣಾ ಶಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ನನ್ನ ನೆನಕೆಗಳು. ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಲಾಂಛನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಹಿರಿಯಕಲಾವಿದರಾದ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ನೆನಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆರ್ಟ್ಸ್‌ನ ಮಾಲೀಕರಾದ

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನನ್ನ ನೆನಕೆಗಳು.

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕನ್ನಡ ಓದುಗರಿಗೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೊರಕದೇ ಇದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ. ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿವಾನ್ವಿಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರದಾಸೋಹ ನಡೆಸುವ ಆಶಯ ನಮ್ಮದು. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ದಿನಾಂಕ ೧೧.೦೧.೨೦೧೧

ಮನು ಬಲ್ಲಗಾಳ
ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್

ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ|| ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ

ಡಾ|| ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

ಡಾ|| ದೊಡ್ಡರಂಗೇಗೌಡ

ಡಾ|| ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ

ಡಾ|| ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ

ಡಾ|| ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ

ಡಾ|| ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ

ಡಾ|| ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪಗೌಡ

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕರ್

ಡಾ|| ಪಿ.ಎಸ್. ಶಂಕರ್

ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಶ್ರೀ ಮನು ಬಳಿಗಾರ್, ಕ.ಆ.ಸೇ.

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ನನ್ನ ಮಾತು

ನನ್ನ ಮೊದಲ ಕವನ ಸಂಕಲನ 'ಹೃದಯಗೀತ' ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು ನವೆಂಬರ್ ೧೯೫೨ರಲ್ಲಿ. ಇದು ನನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಕವನಸಂಕಲನ.

'ಹೃದಯಗೀತ'ದಲ್ಲಿರುವ 'ನಿರಾಶೆಯ ಆಳದಿಂದ' ಮತ್ತು 'ಕ್ಷೋಭೆ' ಕವನಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಡೆಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟು : ಆ ಸಂಕಲನದ ಮೊದಲ ಹಲವು ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಕ್ರಮದೊಡನೆ ಕವಿಯ ಜೀವ ತುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದುದರ ಸೂಚನೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಬಹುದಾದರೂ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು 'ನಿರಾಶೆಯ ಆಳದಿಂದ' ಕವನವನ್ನು ಬರೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ; ಎಂದೇ ಆ ಕವನಕ್ಕೂ ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಬರೆದ 'ಕ್ಷೋಭೆ'ಗೂ ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಎಡೆ.

ಉಳಿದ ಕವನಗಳನ್ನು ನಾನು ಬರೆದದ್ದು ಈ ವರುಷದ ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ; ಜೋಡಣೆಯ ಕ್ರಮ ಬರೆದ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಕವನಗಳು ಆಗ, ಈಗ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ', 'ದೀಪದಾನ', 'ಪ್ರಜಾವಾಣಿ', 'ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ', 'ಲೇಖಕ' ಮತ್ತು 'ಜನಪ್ರಗತಿ'ಗಳ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞ.

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೬ರ ಸಂಜೆ ಶ್ರೀ ಕೆ.ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ ಕೇಂದ್ರದವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಕವಿ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ. ಆಗ ನಾನು ಓದಿದ ಕವನ 'ದುರ್ಗಾಷ್ಟಮಿ-ವಿಜಯದಶಮಿ'. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ರೇಡಿಯೋ ಕೇಂದ್ರದ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಬೆಂಬಲಗಳಿಲ್ಲದ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಈ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲೂ ನೆರವಾದ, ನೆರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಯುತರಾದ ಎಚ್ಚೆಸ್ಸೆ, ಜೀವಿ, ವೈ.ಎನ್.ಕೆ., ಅಡಿಗ ಮತ್ತು ಜಯಾನಂದ-ಇಂತಹ ಗೆಳೆಯರು ನನಗೆ ದೊರಕಿರುವುದು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯ. ಅವರ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟು ಕಳೆ ಕಟ್ಟಿದವರು ಶ್ರೀ ಕೆ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ. ದೇಶವಿದೇಶಗಳ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ

ಬಗೆಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದದ್ದು, ಆಳವಾದದ್ದು. ಅವರು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಲೊಪ್ಪಿದ್ದು ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯೆನಿಸಿದೆ.

ನನ್ನ ಉಳಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎನ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿಯವರು ಇದನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಭಾರ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ ; ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲೇ ಅಚ್ಚುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞ.

ನವ್ಯಕಾವ್ಯವಾರ್ಗದ ಬಗೆಗೆ ಬೇರೊಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿರುವೆನಾದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿಲ್ಲ.

‘ಹೃದಯಗೀತೆ’ಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಜನ ತೋರಿದ ಆದರವನ್ನು ಈ ಸಂಕಲನದ ಬಗೆಗೂ ತೋರಿಯಾರೆಂದು ನನ್ನ ಆಸೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರಶರ್ಮ.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಒಂದು ಛಂದೋಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಪದಪುಂಜಗಳಿಂದ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿತವಾದ ಜೀವನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ರೂಪಕಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಭಾವ ಪ್ರಪಂಚಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಕಾವ್ಯ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಛಂದೋಗತಿ, ಈ ಜೀವನಚಿತ್ರ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಕ್ರಮ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಬರೆದುದನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬರೆದರೆ ಹೇಗೆ ಬರವಣಿಗೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದೋ ಹಾಗೇ ಮುದಿಯಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಬರೆದರೆ ಭಾವಗಳು ಮಸುಕು ಮಸುಕಾಗುತ್ತವೆ. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯಾದ ಕವಿ ಆ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಮಗುಚಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯವಾರ್ಗಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಸಾಂಝುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಕಾವ್ಯ ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗಿರುವುದು. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ಕಾವ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿಪಥವನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಲದೇಶವರ್ತಮಾನಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಜೀವನ ಬದಲಾಯಿಸುವಂತೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕಾವ್ಯವೂ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾನೆ, ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜೀವನದ ಹೊರ ಮೈಯೂ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಗತಜೀವನದ ಒಳಹೊರಗನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಶಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನದ ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಕಾಲಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿದೆ. ಆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಕವಿ ರಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಕಾಲದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಕವಿಯೂ ತನ್ನ ತನ್ನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವವರೆಗೂ ಈ ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಕಾಲ ಬದಲಾಯಿಸಿದಾಗ ಹೊಸತಾದ ಭಾವಗಳನ್ನು, ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನೇ ಕಾವ್ಯವಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಪುನರ್ಜಾಯಮಾನವಾಗಿ ಕಾವ್ಯ ನವೋದನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲಿನ ಮಹಾಯುದ್ಧವಾದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಕ್ರಾಂತಿಯಾಯಿತು. ಕಂದ ಮತ್ತು ಸೀಸಪದ್ಯಗಳು ಹೋಗಿ ಹಲವು ಗೀತ ರೂಪಗಳು ಬಂದವು. ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿದ್ದು, ಷಟ್ಪದಿಗಳು ಸರಳ ರಗಳೆಯ ಮುಂದೆ ಕಾಲ್ಗಿದವು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕೆಲವು ಷಟ್ಪದಿಗಳು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವಂತಿದ್ದರೂ ಅವರು ಬಳಿಕ ಬರೆದ ಕೆಲವು ಷಟ್ಪದಿಗಳು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವಂತಿದ್ದರೂ ಅವರು ಬಳಿಕ ಬರೆದ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳ ಧಾಟಿಯ ಕವಿತೆಗಳಂತೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಕೆಲವು ಕಿರಿಯ ಕವಿಗಳು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕವಿತೆಗಳೂ ಹೀಗೇ ನಿರ್ಜೀವವಾಗುತ್ತಿವೆ, ನಿರ್ಜೀವವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ಮತ್ತು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡಾಗಿ ಗತಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಎರಡನೆ ಮಹಾಯುದ್ಧವಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನವೇ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮದ ಧ್ಯೇಯಯುಗ ಮುಗಿದು ಗಣರಾಷ್ಟ್ರರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಯುಗ ಮೊದಲಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮತೆ, ಅಹಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಬರ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಅಪನಂಬಿಕೆ, ನೀತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನೆಲಗಟ್ಟೇ ಕಳಚುತ್ತಿರುವುದು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಿರಾಶೆ, ಅಶಾಂತಿ, ದುಃಖ, ಕಟುತ್ವ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಮೆಲ್ಲಗೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯವೂ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತೊತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಹಿರಿಯರು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದಂತೆ ಕಿರಿಯರು ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆಯುವುದು ಸಹಜವೇ. ಇವತ್ತಿನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ನಾಗರಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಾತನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯ ಸಾಧನವನ್ನು ಕಾಣುವ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಲಯವೇ ಆಗುವ ಸೂಚನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಬಂದಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಾನವನ ಚರಿತ್ರೆ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಂಬುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾನಸಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ತದ ತುದಿ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ನಮಗೆ ಅರಿವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗುಪ್ತಚಿತ್ತದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕವಿ ರಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಗೋಕಾಕರ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ “ನವ್ಯ ಕವಿತೆಗಳು” ಎಂಬ ಸಂಕಲನದ ಒಂದೆರಡು ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ “ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ” ಎಂಬ ಸಂಕಲನದ ಕೆಲವು ಯಶಸ್ವಿ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ “ದೀಪದಾನ” ಎಂಬ ವಾರ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಅಡಿಗರ ದೀರ್ಘ ಕವನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ

ನವ್ಯ ಶೈಲಿ ನಮಗೆ ಮೊದಲು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಡಿಗರ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಸ್ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಅವರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಕವನಗಳನ್ನು ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕವಿತೆಗಳ ಈ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿಯೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಮಹತ್ವವಿದೆ. “ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ” ಮತ್ತು “ತಾಯಿ-ಮಗು” ಕನ್ನಡದ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರತಕ್ಕವು. ಈ ಸಂಕಲನದ ಪ್ರಕಟಣೆಯಿರುವ ನವ್ಯಕಾವ್ಯ ಒಬ್ಬ ಕ್ರಾಂತಿಕವಿಯ ಪಂಥ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕಾವ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಶರ್ಮರ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿರುಚಿ ನೆತ್ತರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದುಬಂದುದು. ಅವರ ತಂದೆ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶರ್ಮರು ‘ಪ್ರಬೋಧಕ’ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಶರ್ಮರು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಮೊದಲು ಕಂಡೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಸುಯೋಗವೂ ನನಗಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಾಯಕನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಭಿನಯದ ಜಾಣ್ಮೆ ಮೆಚ್ಚುವಂತಿತ್ತು. ಈಚೆಗೆ ಅವರು ಎರಡು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೇ ಕತೆಗಾರರು. ಅಲ್ಲದೆ ನವ್ಯಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ವಿಮರ್ಶಾಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೊದಲ ಕವನ ಸಂಕಲನ, “ಹೃದಯಗೀತ”, ಹೋದ ವರ್ಷ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಕಲನ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಅವರ ನೈಜ ಸ್ಪೂರ್ತಿಗೂ ಸಂತತ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಮನಸಿಕಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಶೋಧನೆಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನವ್ಯಕಾವ್ಯದ ರೂಪರೇಖೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿವೆ. ಗುಪ್ತಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಲಿಬಿಡೋ ಅಥವಾ ಕಾಮ ವಿವಿಧ ವೇಷಗಳನ್ನು ಧರಿಸದೆ ಬುದ್ಧಿಗೋಚರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂಲಕಾಮವನ್ನು ಇತರ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳೊಡನೆ ಮೇಳವಿಸಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಪುರಾಣಕಥೆಗಳು ನೆರವೇರಿಸಿದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ “ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ” ಎಂಬ ಕವನದ ಅಜ್ಜಿಕತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ರಾಜಕುಮಾರಿ ನಲ್ಲನು ಬರಲಾರನೆಂದು ನಿರಾಶೆಪಟ್ಟು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಧೀರನಾದ ಅವಳ ಪ್ರಿಯನು ಎಲ್ಲ ಅಪಾಯಗಳನ್ನೂ ದಾಟಿ ಅವಳೆಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅವಳನ್ನು ವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹುಡುಗ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಆ ನಲ್ಲ ದೊರೆಗುವರನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕತೆ ಪ್ರೇಮದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಅನುಕಂಪ ಸಾಹಸಗಳಿಂದ ಕಾಮಕ್ಕೂ ಹೊಸದೊಂದು

ಮಿರುಗು ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಮವ್ಯಾಪರ ತರುಣನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯೌವನದ ಉಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಕಾಮದ ಭೇತಾಳ ನೃತ್ಯ ವಿಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುದಿತನದ ಇಳಿತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಆದಷ್ಟು ಸಾಮರಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಕಟ್ಟುಕತೆ ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗದ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೊಂದು ಸುಂದರವಾದ ಕವನ.

ಮನಸ್ಸಿನ ಗುಪ್ತ ಕಾಮನೆಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಗೋಚರವಾಗಲು ಸಿಂಬಲ್ ಅಥವಾ ಸಂಕೇತನಗಳ ರೂಪಕ ಬೇಕು. ಈ ಸಂಕೇತಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ರೂಪಕಗಳಿಗೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಬುದ್ಧಿ ಜನ್ಯವಾದ ರೂಪಕಗಳು ಉಪಮೇಯ ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಸಮಂಜಸವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಳದಿಂದ ಏಳುವ ಸಂಕೇತಗಳಿಗೂ ಉಪಮೇಯ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದುದು, ಬುದ್ಧಿಭಾವಮಿಲನದಿಂದ ಉದ್ಘಾತವಾದದ್ದು, ಉಪಮೇಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕೆಲಸವಷ್ಟನ್ನೇ ಮಾಡುವಂತಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯದ 'ಮಗು' ಎಂಬ ಸಂಕೇತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಕಾಮಭಾವ ಹುಡುಗನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಪಣ ಮಾಡುವಾಗ 'ಮಗು' ವಿನಂತೆ ಎಳೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮುಗ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಶುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹುಡುಗ ಹದಿನೆಂಟನೆ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಕಾಮಶಿಶು ಅವನಷ್ಟೇ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ. ಯೌವನ ಬಂದಾಗ ಕಾಮವು ಅವನಿಗಿಂತ ನೂರುಪಾಲು ಬೆಳೆದು ಅವನದೇ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಬಿರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮುಪ್ಪು ಕವಿದಾಗ ಕಾಮ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಗೆಳೆಯನಂತೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅನುಭವದ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕವನದ ಅರ್ಥ ಇನ್ನೂ ಗಾಢವಾಗಿದೆ. ಕಾಮವು ಮಗುವಿನಂತೆ ಹುಡುಗನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿತೋ ಅಥವಾ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗರ್ಭಿತವಾದುದು. ಈಗ ಗೋಚರವಾಯಿತೋ ಎಂಬ ಶಂಕೆಯೇಳುತ್ತದೆ:

“ನೀಲಿಮೆಗೆ ಮುಗಿಲರಳೆ ಉರುಳಿದುದ ಕಂಡೆಯೆ?

ಸುಮಕೆ ಸೌರಭ ಬಂದ ಘಳಿಗೆ ಯಾವುದು ಹೇಳು.

ಬಂತೆ ಮಗು?

ಅಥವ ಮನೆಯೊಳಗಿತ್ತೋ!

ಅಜ್ಞಾತದಾಳದೊಳು ತಲೆಮರೆಸಿ ಕುಳಿತೊಂದು ನೆನಹಂತೆ ಆಗ

ಅದು ಹೊರಬಿತ್ತೋ!

ಮಗು ಬಂದ ಮೇಲೆನಗೆ ಮಗುಬರವಿನಿವು.”

ಗುಪ್ತಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಕೇತಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಮಾರ್ಗವೂ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು.

ಕಾಲಾನುಕ್ರಮವಾಗಿ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ವಾದಸರಣಿ ಬೆಳೆದಂತೆ ಬೆಳೆಯದೆ ಸಾದೃಶ್ಯವಿರೋಧಗಳಿಂದ ಒಂದರಿಂದೊಂದು ಸೂಚಿತವಾಗಿ ಸಂಕೇತಮಾಲೆ ಹೆಣೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾರ್ಗ ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ-ಪುಟ್ಟಪುನವರ 'ಕಲ್ಪಿ'ಯಲ್ಲಿ, 'ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನ'ದ ಕೆಲವು ಕನಸು ಕಣಸುಗಳಲ್ಲಿ, ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣ'ದಲ್ಲಿ- ಕಂಡುಬಂದರೂ ಅವರ ರಾಜವಾರ್ಗ ತಾರ್ಕಿಕವಾದುದು. ನವ್ಯಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಚಿತ್ರಗಳ ಸುರುಳಿ ಬಿಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ "ತಾಯಿ-ಮಗು" ಎಂಬ ಕವಿತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. "ಸುಡು ಮಸಾಲೆಯ ಕಂಪಿ" ನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸುವ ಕವಿತೆ ಪರಮಾಣು ಸಿಡಿತದವರೆಗೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಭಿಕ್ಷುಕನಾದ ಹುಡುಗ ಸುಡುವ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯ ಕಂಪಿಗೆ ಮುಗ್ಧನಾಗಿ ಹೊಟೇಲಿನ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಯಾರು ಇರಬಹುದೆಂದು ಕವಿಗೆ ಮರುಕದೊಂದಿಗೆ ಕುತೂಹಲೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವನ ವಿಳಾಸ ವಿಶ್ವವೇ. ಗುಡಿ ಚರ್ಚುಗಳ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಾರದ ಸಾವಿಗಾಗಿ ಇವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸದಾಕಾಲವೂ. ಮನೋರಂಜನೆಯ ಕಾರಯುಕ್ತಮಗಳಿರುವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಇವನ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಗೆ ಬಿಡಿಕಾಸಿಲ್ಲ. ಕವಿ ಇವನನ್ನು ತನ್ನ ಸೋದರನೆಂದು ಸಹಪಾಠಿಯೆಂದು ಎಳೆತನದ ಒಡನಾಡಿಯೆಂದು ಕಡೆಗೆ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಬ್ಬರ ತಾಯಿಯೂ ಅಣುಬಾಂಬಿನವತಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ದೇವರಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಕವಿ ತನ್ನ ದೋಸೆಯನ್ನು ಮಗುವಿನ ಕೈಗೆ ತುರುಕುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಇಂತಹ ಕರುಣಾಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಈ ಮಹಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಿಕ್ಷುಕನ "ಕೊಡು ಮೂರು ಕಾಸ" ಎಂಬ ಮೊರೆ ಕವನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮೊಳಗುತ್ತದೆ.

ಗುಪ್ತಚಿತ್ತದ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬಲ್ಲದು ಜಾಗೃತ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲ, ನಿರ್ದಯೋಳಗಿನ ಕನಸು ಕನವರಿಕೆ, ಅತೀಂದ್ರಿಯವಾದ ಕಣಸು. "ನಿರಾಶೆಯ ಆಳದಿಂದ" ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕಣಸು-ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊತ್ತು ಇಳಿಯುವುದು ಧರ್ಮ ಲೋಪದಂತೆಯೂ ಮನುಷ್ಯರು ಜೀವನ್ಮುತರಂತೆಯೂ ಆತ್ಮಘಾತುಕರಂತೆಯೂ ಜಗತ್ತೇ ಶ್ಮಶಾನದಂತೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. "ಗೌರಿ ಶಂಕರ" ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ತುತ್ತತುದಿಗೇರಿದ ನರನಿಗೆ ತತ್ಪ್ರಕಾಶವಾಗುವುದು ಯಾರ ಮೈಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಭೋಗಿಸಿದ್ದನೋ ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕನವರಿಕೆಯಿಂದ, ಯಾವ ತಾಯಿಯನ್ನು ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮರೆತಿದ್ದನೋ ಅವಳ ಕಣಸಿನ ಉಪದೇಶದಿಂದ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಕೇತ ಮೊದಲು ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು, ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರವನ್ನೇರುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೈಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಪೃಶ್ವನವೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಮವೂ ಆಳದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ. ಆಮೇಲೆ ಅತ್ಮವಿಜಯದ

ಕಲ್ಪನೆ ಬಂದಾಗ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾದ ಪರ್ವತಾಗ್ರ ತಾಯ್ನೋಗದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಸಂಕೇತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮುಖಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. “ಕೊನೆಗಳಿಗೆ” ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭೋಗದ ಮೈ ಮರವು ಮರಣಕ್ಕೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿ, “ಗಂಡಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ” ಮೃತ್ಯುಮಾಯೆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಾಡುವುದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಗುಪ್ತಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಭಾವಗಳು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಚಿತ್ರಗಳು ಸ್ವಪ್ನಗಳು ಹೆಣೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದ ನಾಟಕೀಯತೆಯಿದೆ. ನವ್ಯ ಕವಿ ತನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮಂಡಿಸದೆ ಸಂಕೇತಗಳ ದೃಶ್ಯಾವಳಿಯನ್ನು ಮುಂದಿರಿಸುತ್ತಾನೆ. “ತಾಯಿ-ಮಗ” ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಗೂ ಭಿಕ್ಷುಕನಿಗೂ ನಡೆಯುವ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಾಗಲಿ ಸಾವಿನ ಕರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಭಿಕ್ಷುಕನು ಮಾಡುವ ವರ್ಧಪ್ರಯತ್ನದ ಈ ಚಿತ್ರವಾಗಲಿ ಎಷ್ಟು ನಾಟಕೀಯವಾಗಿದೆ!

ಅದೋ ಬಸ್ಸು ಕರಿ ಬಸ್ಸು!

(ಕರುಣೆ ಕುಡಿ ಕಾಲನೆದೆ ಕಲ್ಲಲ್ಲು ಚಿಗುರಿತು)

ಅದೊ ಬಂತು, ಬಂತು!

ಕೊರಳೆತ್ತಿ ಕೈಯೆತ್ತಿ ಕೂಗು; ಹೋಲ್ಡಾನು!

(ನಡುನೀರಿನೊಳಗೆನ್ನ ಕೈಯ ಬಿಡುವನೆ ಕೃಷ್ಣ!)

ಹೋಲ್ಡಾನು, ಹೋಲ್ಡಾನು!

ಬಂತು.

ಅಯ್ಯೋ ಹೋಯ್ತು!

ತೆರವಿದ್ದರೂ ಬಸ್ಸು ನಿಲದೆ ಉರುಳಲು ಮುಂದೆ

ಕನಸ ಗೋಪುರದಂತೆ ಎಲುಬು ಕೈ ಕುಸಿಯಿತು.

ಒಲ್ಲದಿನ್ನೊಬ್ಬ ನರ ನಡೆದಿರಲು ಬಸ್ಸವನ

ಹಿಮಗಿರಿಯ ಕಂದರಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದಿತು!

“ಜರ ಜರೋ.....” “ಥಮ ಥಮಾ” ಇತ್ಯದಿ ಅನುಕರಣ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಶರ್ಮರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕವನಗಳ ತುಂಬಾ ಅವರು ಕಾಣಿಸುವ ನೋಟಗಳು, ಕೇಳಿಸುವ ದನಿಗಳು, ನೆನೆಸುವ ನುಡಿಗಳು, ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಮಾಡುವ ಉದ್ಧಾರಗಳು.

ಗುಪ್ತಚಿತ್ತದ ಆಳದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಸಮಗ್ರ ಅನುಭವವೂ ಇಳಿದು ಅಡಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಇಂದಿನ ಅನುಭವಗಳೂ ಹಿಂದಿನ ನೆನಪುಗಳು ಓದಿದ ಉದ್ಧಂಧಗಳೂ

ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಒಂದರೊಂದಿಗೊಂದು ಬೆರೆತು ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೆಲಸುತ್ತವೆ. ನವ್ಯಕವಿ ಈ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಗಾಳಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಂಕಲನದ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಜೀವನದ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ವಾಕ್ಯಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲವೆ ವ್ಯಂಗ್ಯಹಾಸ್ಯದಿಂದ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ “ತಾಯಿ-ಮಗ” ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬಡಭಿಕ್ಷುಕ ಜನದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ:

‘ಕಲಕತ್ತ ಪ್ಯಾರಿಸ್ಸು ಲಂಡನ್ನು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕು
ಕಡಲ ವಿಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಹನಿಯೊಂದ ಹುಡುಕಲೆ?
ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ವಿಳಾಸ?’
‘ಶೆಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ಜಗುಲಿ, ಪಾರ್ಕಿನೊಳಗಿನ ಬೆಂಚು
ಬೀದಿಯಂಚು.....’
‘ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯೋರದಮಂತರಂ ಹ ವ್ಯಾಪ್ತಂ
ತ್ವಯೈಕೇನ ದಿಶಶ್ಚ ಸರ್ವಾಃ
ಓ ವಿಶ್ವರೂಪಿ!’

ದೈವಿಕತೆಯ ಅಗ್ನಿಕಣ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪಶುವಿನಂತೆ ಬಾಳುವ ಈ ದರಿದ್ರ ನಾರಾಯಣರ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಮೀರಿ ನಿಂತ ಪರಮಪುರುಷನಲ್ಲಿ? ಈ ಉದ್ವೃತವಾಕ್ಯ ತನ್ನ ಮೇಲಿನ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರೂ ಆಳದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳೊಡನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾದೃಶ್ಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಕವನದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಭಿಕ್ಷುಕ ಜಾತಿಯ ‘ಲಕ್ಷ ಹೊಡೆದ ರಸಶೂನ್ಯವದನೆ’ ವನ್ನು ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನ ವೀತರಾಗಭಯ ಕೋಧ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಹೋಲಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಮಾತ್ರ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. “ಗೌರಿ ಶಂಕರ” ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರಾರೋಹ ಗರ್ವಿಯ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಪಡಿಸಿಡಿಯಾಗಿ “ಓ ಆನಂದಂ! ಪೇರಾನಂದಂ!” ಎಂಬ ವಾಕ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯಮಾನ್ ಹುಚ್ಚಳಿದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಅವಮಾನದಿಂದ ಸಂತಪ್ತವಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಮನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನರಿಯದೆ ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟಿತೆಂಬ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದ ಮೇಳ “ಓ ಆನಂದಂ! ಪೇರಾನಂದಂ!” ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತದೆ. ಭಮನಿರಸನವಾಗಿ ಸತ್ಯಸೂರ್ಯನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೇ ಪೇರಾನಂದವೆಂದು ಮೇಳದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಶ್ಚರ್ಯಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹುಚ್ಚು ಪರ್ವತಾರೋಹಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಮುಂದೆ ಅದು ಅವನನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಅವನಿಗೂ

‘ಪೇರಾನಂದ’ದ ಅನುಭವ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಜೀವನದ ಚಿತ್ರಗಳು ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿ ಉಪಮೆಗಳಾಗಿ ಶರ್ಮಕ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಬರುವ “ಕ್ಷೋಭೆ”ಯನ್ನು ರೇಡಾರ್ ಕ್ರಮದಿಂದಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಸೂಚಿಸಿ “ಸ್ವಂದಿಸಿದೆ ರೇಡಿಯೋ”. ಕ್ಷುದ್ಧನಾದ ಕಲೆಗಾರ ಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಒಡೆದರೆ ಪರಮಾಣು ಸಿಡಿದು “ಅಸುವ ನುಂಗುವ ಸೂರ್ಯ ಮುಗಿಲೆಡೆಗೆ ನೆಗೆದಿರಲು ನೂರು ತಲೆಮಾರುಗಳ ಬಯಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ನಗರ ನಿರ್ನಾಮವಾಯಿತು”. “ಕೊನೆಗಳಿಗೆ” ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುವಿಗೂ ಜೀವನಕ್ಕೂ ನಡೆಯುವ ತೋಟಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದೆ. “ಬೀದಿ ಮಗ್ಗುಲ ಕಲ್ಲು ಏಕಾಕಿ” ಅದನ್ನು “ಆವುದೋ ಕಪ್ಪುಮಡು ಕೈ ಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ”. ಜೀವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, “ಇರುವ ಮನೆ ಸೋರಿದರು ಹಿತ, ಬಳಕೆ, ಬೇರೆ ಮನೆಯೇಕೆ? ಬೇಕೆ? “ಗೌರಿ ಶಂಕರ” ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಾಗ್ರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕವಿ “ಮುಗಿಲು ಮುತ್ತವ ಮರದ ತುಟ್ಟ ತುದಿಗಿದೆ ಹದ್ದು” ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. “ನಿರಾಶೆಯ ಆಳದಿಂದ” ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ:

ಅದೋ ಕಾಗೆ,

ಕರಿಯ ಕಾಗೆ,

ಏರಿ ಏರಿ ಏರಿ

ಹಾರಿ ಮುಗಿಲ ಮರೆಯ ಸೇರಿ,

ತಮದ ಬಸುರಿನಾಳದಿಂದ

ತಿಳಿವು ಚಿಕ್ಕಬೀಜಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಮುಕ್ಕತೊಡಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ಶಬ್ದಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸ್ಟಿಚ್, ರೇಡಿಯೋ, ಬಸ್, ಬಾಂಬ್, ಬೆಂಚ್, ಕಾಲೇಜ್, ಹೊಟೆಲ್. ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ನವ್ಯ ಕವಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದು ಹೇಗೆ? ಆದರೆ ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳು ಇರುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಶರ್ಮಕರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ನನಗಷ್ಟು ಹಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. “ತಾಯಿ-ಮಗು” ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ “ಹೈ ಇನ್”ವನ್ನೂ “ದೀಪಾವಳಿ” ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ “ರಾಬಿನ್ ರೆಡ್ ಬ್ರಿಸ್ಟ್”ನ್ನೂ ತರುವಂತೆ “ಕೂ ಡೆ ಟಾ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಫ್ರೆಂಚಿನಿಂದ ಶಿರೋನಾಮೆಯನ್ನೂ “ಕ್ಷೋಭೆ” ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ “ವಾಚ್ ಕ್ಲಾಕ್ ಆಯಿತು” ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನೂ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳು.

ಸಂಕೇತಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕೀಯತೆಯ ಗುಣವಿರುತ್ತದೆಂದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿತಷ್ಟೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭಂದಸ್ಸು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ಮಾತ್ರಾಣಗಳನ್ನೇ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ಕುಗ್ಗಿಸಿ ಓಡಿಸಿ ಕುಂಟಿಸಿ ಶರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಥದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಭಂದಸ್ಸನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳಿನ ಮತ್ತು ಸಾವಿನ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಪದಪ್ರಮಾಣದ ಪಂಕ್ತಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ!

ಚಿಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಹಕ್ಕಿ ರೆಕ್ಕೆ ಸುಟ್ಟುದನರಿತು
ಬುವಿಗೆ,
ದೊಪ್ಪನೆ
ಬಿತ್ತು
ಸತ್ತು!

ಈ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಂದೋರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸಗಳು ಹಲವು ಸಲ ಬರುತ್ತವೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪಂಕ್ತಿಯೊಳಗೇ ಆಂತರಿಕಪ್ರಾಸಮಾಲೆಯೇ ಬರಬಹುದು;

ಅಂಗರಾಗವ ಬಳಿದು ಆಂಗನೆಯ ಅಂಗಾಂಗಶೃಂಗಾರಕಳಿಸಿದ್ದ

ನೇಸರಿನ ಬಂಗಾರ ಕಚಿಗುಳಿಗೆ ಧವಳಗಿರಿ ಮನದಣಿಯ ನಗುತಿಹುದು!

ಇಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರ ಚೇಷ್ಟೆಯ ವರ್ಣನೆಗೆ ಈ ಶೈಲಿ ಉಚಿತವಾಗಿದೆ. “ದುರ್ಗಾಷ್ಟಮಿ” ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಎತ್ತುವ ಹುಡುಗಿಯ ಚಿತ್ರದೊಡನೆ ಆರತಿಯ ಹಾಡೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಯ ಪದ್ಯಗಳು ದೃಶ್ಯಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೇತುವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಅರ್ಥ, ಚಲಿಸುವ ವಸ್ತು; ಭಂದಸ್ಸು, ಅದರ ಛಾಯೆ.

ಶರ್ಮರು ಕಲಾಸುಂದರಿಯ ಪ್ರಣಯಕೇಳಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಹವರಲ್ಲ. ಅವರ “ಕಲೆಗಾರ-ಕನಸು” ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಸಾವು ನೋವುಗಳನ್ನು ಮರೆತ ಕಲೆಗಾರ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ತಾನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ ಶಿಲ್ಪವನ್ನೇ ಒಡೆದು ಕೆಡಹುತ್ತಾನೆ. ಕವನ ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತತೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜ. ಆದರೆ ಕವನದ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಜೀವನ. ಇದನ್ನೇ ಮರೆತರೆ ಹೇಗೆ? ಶರ್ಮರು ತಮ್ಮ ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಪ್ರಪಂಚ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. “ಬೆಳೆವ, ಉಳಿವ” ಬಡವರ ಕೋಟಿಕೋಟಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಬೇರೆ ಪರಿಹಾರವೇ ತೋರದೆ ನಲದಾಯಿ”

ಅಣುಬಾಂಬಿನವತಾರ”ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಗೌರಿಶಂಕರವನ್ನೇರಿದ ಸಾಹಸಿಗಳಂತೆ ವಿಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಜೀವನದ ಸೌಖ್ಯದ ಕಡೆಗೇ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಆತ್ಮಪಾರಿಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಜೀವನಸಾಮರಸ್ಯದ ಕಡೆ ಪ್ರಪಂಚದ ತೀಕ್ಷ್ಣಮತಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಹರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿರಾಶೆಯ ಆಳದಿಂದ ನೋಡುವ ಕವಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಜನರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಕೊಂದು ಹೊಳುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜಡಿ ಮಳೆಯು ಪ್ರಲಯವೃಷ್ಟಿಯಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದುಕಡೆ “ಟಪ ಟಪ ಟಪ್ಪ” ಎಂದ ಅದರ ಸುತ್ತಿಗೆಯೇಟು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ “ಹಸಿಯೆದೆಯಲ್ಲಿ ಕಹಿನೆನಹ ಮೊಳಕೆಗಳು.” ಮಳೆಯು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಧ್ವಂಸಕ್ಕೆ ಜನರು ಅರ್ಹರೆಂಬ ಧ್ವನಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜನರ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಏಳುವ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತಿರುವ ಮುದಿ ನಾಯಿಯ ನರಳುವಿಕೆಯ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಅನುಕಂಪ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕವಿಯ ನಿರಾಶೆ ಕಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗಳು ಎರಡು ಮುರು ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರದೆ ಇಲ್ಲ. ಗೌರಿಶಂಕರವನ್ನು ಹತ್ತಿದನೆಂದು ಬೀಗುವ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಭೀತಿ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳ ಪರ್ವತವನ್ನು ಎರಬೇಕೆಂದರಿತು ಕೊಂಡು ನಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಾಡಿನ ಜನರು ಧೀರಶೂರರಾಗಲೆಂದು ದುರ್ಗಿಯ ವರದಿಂದ ಬೊಂಬೆಗಳಿಗೂ ಜೀವವನ್ನಿತ್ತ ದ್ರೌಪದಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. ಹೇಡಿ ಉತ್ತರ ಕಡೆಗೆ ಫಲ್ಲುಣಿಗೆ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಕವಿಯ ದೂರದೃಷ್ಟಿಗೆ ರಾಮರಾಜ್ಯ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೆಂದು ‘ಕೂಡೆತಾ’ ಎಂಬ ಕವಿತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಸುಂದರ ಕವನದಲ್ಲಿ ಆಷಾಢ ಮೇಘಗಳ ಸಂಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಚಂದ್ರ ಸೆರೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರಾಂತಿವೃಷ್ಟಿ ಮೊದಲು ಹಿತವಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಇತಿಮಿತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಸುರಿಯುತ್ತಾ ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡೆಗೆ,

ಮಾತನಾಡಿ ಆಡಿ ಆಡಿ ಮೂಕನಾದ ಮನುಜನಂತೆ
ಬಿಡದೆ ಸುರಿದ ಮಳೆಯು ಕೊನೆಗು ಸುಮ್ಮನಾಯಿತು...

ಮತ್ತೆ ಸೃಷ್ಟಿ,
ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಸುಧಾ ವೃಷ್ಟಿ!

ಹಿಟ್ಟರ್ ನರಕಾಸುರರು ಧ್ವಂಸವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಹರ್ಷ “ದೀಪಾವಳಿ” ಯಲ್ಲಿ ಧರೆ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ.

ಈ ನವ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಸ್ವಾಗತಿಸುವರೆಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಕ್ರಾಂತಿ, ಮಾರ್ಗಗಳು ಮಾತ್ರ, ಗಮ್ಯ, ಜೀವಂತ ಕಾವ್ಯ, ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದರೂ ಕಾವ್ಯ ಉತ್ತಮವಾದುದಾದರೆ ಸರಿ. ಕಾವ್ಯ

ಉತ್ತಮವಾಗಲೆಂದೇ, ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವ ಸೆಲೆಯೊಡೆಯಲೆಂದೇ, ಕ್ರಾಂತಿಕವಿಯೂ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬಿಡುವುದು. ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿ ಅನುಕರಿಸುವ ಪದ್ಯಕರ್ತನಿಗಿಂತಲೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ತೋತವನ್ನೇ ತಿರುಗಿಸಿ ಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ, ಜೀವಂತ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತ ಹೋಗುವ ಕ್ರಾಂತಿಕವಿಯೇ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ರಕ್ಷಕನೆಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಹ. ಕನ್ನಡದ ಜೀವಂತ ಕಾವ್ಯದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನವ್ಯ ಕವಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಕೆ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ

ಪರಿವಿಡಿ

ಶುಭ ಸಂದೇಶ	III
ಚೆನ್ನಡಿ	IV
ಎರಡು ನುಡಿ	V
ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು	VI
ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು	VII
ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ	IX
ನನ್ನ ಮಾತು	XI
ಮುನ್ನುಡಿ	XIII
ನಿರಾಶೆಯ ಆಳದಿಂದ	೧
ಕ್ಷೋಭೆ	೩
ತಾಯಿ-ಮಗ	೭
ಬಿಡದೆ ಮಳೆ ಜಡಿಯುತಿದೆ	೧೩
ಗೌರಿಶಂಕರ	೧೫
ಕೂ ಡೆ ಟಾ (Coup d'etat)	೧೯
ಕೊನೆಗಳಿಗೆ	೨೨
ದುರ್ಗಾಷ್ಟಮಿ-ವಿಜಯದಶಮಿ	೨೫
ಕಲೆಗಾರ-ಕನಸು	೩೦
ದೀಪಾವಳಿ	೩೬
ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ	೩೯

ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ

ನಿರಾಶೆಯ ಆಳದಿಂದ

This is the dead land

This is cactus land

-ELIOT

ನೋಡು

ಸಂಜೆ ಮುಗಿಲು ಕೆಂಪು ಕಳೆದು ನಿಂತಿದೆ..

ಹರೆಯದರಿವೆಯುಳಿದು ನಿಂತ

ಮುದುಕನಂತಿದೆ.

ರೂಪು, ಕಳೆಯನಿತ್ತ ಹಗಲು

ಕರಗಿ ಬರಲು ಕತ್ತಲು,

ತುಂಬು ಚೆಲುವ ಮೆರೆದ ಮುಗಿಲು

ಈಗಲೀಗ ಬೆತ್ತಲು.

ಅರ್ಥವಿರದ ಮಾತಿನಂತೆ

ಭಾವವಿರದ ಗೀತೆಯಂತೆ

ಮುಗಿಲು, ನೋಡು, ಬೆತ್ತಲು!

ಇಗೋ ಬಂತು ಬಂದೆ ಬಂತು ಸಂಜೆಗತ್ತಲು.

ಅರಿವುಗೊಡದೆ ಒಳಗೆ ಬರುವ 'ದೀನ ನಾನು' ಭಾವದಂತೆ,

ಸತ್ತ ಇಲಿಯ ನಾತದಂತೆ,

ನರನ ಕಳ್ಳ ಮನಸಿನಂತೆ,

ಬಂದು ಸಂಜೆಗತ್ತಲು

ಇಳಿಗೆಸೆಯಿತು, ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿ ಮುಸುಕನು ಸುತ್ತಲು.

ಮನುಜ ಕುಲದ ಧರ್ಮ, ನ್ಯಾಯ ಬುದ್ಧಿ ಸತ್ತ ಹಾಗೆ,
 ಅದೋ ಕಾಗೆ,
 ಕರಿಯ ಕಾಗೆ,
 ಏರಿ ಏರಿ ಏರಿ
 ಹಾರಿ ಮುಗಿಲ ಮರೆಯ ಸೇರಿ,
 ತಮದ ಬಸುರಿನಾಳದಿಂದ
 ತಿಳಿವು ಚಿಕ್ಕೆ ಬೀಜಗಳನು ಕಿತ್ತು ಮುಕ್ಕತೊಡಗಿದೆ.
 ಹಣ್ಣು ಹೂವು ಎಲೆಗಳನ್ನು
 ಕಳಚಿ ನಿಂತ ಗಿಡ ಲತೆಗಳು
 ಚಳಿಗೊ ಏನೊ ನಡುಗಿವೆ.

ಏನದೇನು ಸದ್ದು?
 ಎಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಿಂಥ ಇಂಥ ಗುದ್ದು?
 ನೋಡು.
 ಕಾಣದೇನು ಸೂಡು!
 ಅದೋ ಬರಿಯ ಎಲುಬುಗೂಡು,
 ಗುಣಿಯ ತೋಡಿ
 ಆಳ ನೋಡಿ
 ಮಲಗಿ ಒಳಗೆ ತಾನೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿತು
 ಏನು ಎಂಥ ಹುಚ್ಚಿದು!
 ಒಂದು ಎರಡು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಹತ್ತು ನೂರ ಸಾವಿರ!
 ಹಿಂಡು ಹಿಂಡೆ ಬರತೊಡಗಿವೆ! ಮನ ನಡುಗಿದೆ ಧರಧರ!
 ಇಳೆಯೆ ಇದು?
 ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ!
 ನಿಜಕು ಸೂಡು, ಕಾಡು!

ಕ್ಷೋಭೆ

೧

ಗಾಳಿ

ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕಂಪ ಮೂಸಿತ್ತು ನನಗಿಂತ ಬಲು ಮೊದಲೆ.

ಕೊಠಡಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹರಿಯಿತೊಂದು ಕರೆಂಟು!

ಗಾಳಿಯೊಳು ಕುಣಿದು ತೋರಿದರೆನಗೆ ನೂರು ಜೋಡಿಗಳಾಗ

ವಾಲ್ವ್ ಕುಣಿತದ

ಜೈಲರಿನ ಸೊಂಟದೊಳು ತುಂಟ ಬೀಗದ ಕೈಯ ಗೊಂಚಲದೊ

ಮೂಕೆ!-ಘಳಿಗೆ ಸರಿಗಮ ಮಿಡಿ

ಅದಕೆ ಬಂದಿಯ ಹೃದಯ ಕುಣಿವುದುಂಟು.

ನೂರು ಯೋಜನದಾಚೆ ಗಾಳಿಯಿಡುತಿರೆ ದಾಳಿ

ಸ್ಪಂದಿಸಿದೆ ರೇಡಿಯೋ ಬರುವ ಕ್ಷೋಭೆಯ ಮೊದಲ ತೊದಲುನುಡಿ

ನುಡಿದು!

೨

ಗಾಳಿ ಕಳವಳ ನುಡಿಯೆ ತಲೆಯನೆತ್ತಿದೆ ನಾನು ಪುಸ್ತಕದ

ಸಾಲುಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ

ಬಿಸವಂದ!

ಬಿಸವಂದ!

ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲನೊರಗಿ ನಿಂತ ಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣು

ಮಾಟ ತುಂಬಿತು ಕಣ್ಣು.

ಘಳಿಗೊಳದ ನೀರಿನೊಳಗಣ ನೆರಳು

ಈ ತರಳೆ!

ತನ್ನರಿವ ಮಂದಿರದ ಹೊಸ್ತಿಲೊಳು ನಿಂತಿರುವ ತೂಗು ಮನಸಿನ

ಕನಸು

ಈ ಚೆಲುವೆ, ಬಾಲೆ!

ಕೈಬೆರಳು

ಸೀರೆ ಸೆರಗಿನ ತುದಿಯ ಜೊತೆಗುಂಗುರದ ಆಟವಾಡಿತ್ತು;

ಅಂತೆ ಕನ್ನೆಯ ಮನಸು

ಯಾವುದೋ ಬಯಕೆ ಸೆರಗಿನ ಅಂಚನೆಡೆಬಿಡದೆ ಕಾಡಿತ್ತು.

ಅಯ್ಯೋ, ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ,

ಎದೆಯ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ ನೂರು ಸೂರ್ಯರ ತಾಪ, ಕೋಪ, ಪ್ರತಾಪ!

ಅಬಲೆಯೆದೆ ಬಾಡಿತ್ತು;

ಮುಖ ಅಜ್ಜಿ ಹೂವಾಗಿ ನೋಡಿತ್ತು

ಕರುಣೆಯನು ಬೇಡಿತ್ತು!

೩

ಮಾತಿಲ್ಲ, ಮಾತುಕತೆಯಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ನಡುವಿನೊಳು; ಕಣ್ಣು

ನುಡಿದಿತ್ತು ಎದೆಯ ಸಿರಿಬಯಕೆಯನ್ನು!

ನಿಸ್ಸಂತು ವಾರ್ತಾಗ್ರಾಹಕ ನಾನು!

ಮಾತಿದ್ದರೇನು? ಇರದಿದ್ದರೇನು?

೪

ನಾನಾಗ ಕಂಡೆ ಬೆತ್ತಲೆ ಹೆಣ್ಣು;

ಅವಳ ನಗ್ನ ಪೂರ್ಣ, ಸಂಪೂರ್ಣ!

ನಗ್ನತೆಯ ಬೆಳಗಿತ್ತು ಕಣ್ಣು

ಸೆಳೆಯುವ ಬಣ್ಣ

ಬಣ್ಣಗಳ ನಿಯಾನ್ ದೀಪ.

ತೆರೆದ ಪುಸ್ತಕದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ರೂಪ!

ಮುಚ್ಚುವರೆಯಿರಲಿಲ್ಲ;

ಭಾವ ಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಬಿಚ್ಚಿ ನುಡಿದಿತ್ತು ಮೈ ರೋಮ ರೋಮದ ಬಯಕೆಕತೆಯನು

ರಾಮ, ರಾಮ!

ಸ್ವೂಲು, ಕಾಲೇಜುಗಳ ಕಕ್ಕಸಿನ ಗೋಡೆಯೊಳು ರಾರಾಜಿಸುವ
ಚಿತ್ರ ನುಡಿವಂಥ ಕಾಮ!

೫

ಯಾವ ರಾಕ್ಷಸ ಕೈ
ಬರೆದ ಚಲನ ನಿಯಮವೋ! ಎದೆಯಂತು
ತಿದಿಯಂತೆ
ಹಿಗ್ಗಿದೆ,
ಕುಗ್ಗಿದೆ!
ಕಡಲ ಮೈ
ಒಡಲಿನುಬ್ಬರವಿಳಿತ.
ಎಂಥ ನಿಟ್ಟುಸಿರಳಿತ!
ಗೋಡೆ, ಛಾವಣಿ, ಕಿಟಕಿ, ಕುರ್ಚಿ ಮೇಜುಗಳೆಲ್ಲ
ತೂಗಿವೆ,
ಬಾಗಿವೆ!
ಮುಗಿಲು ನೆಲಗಳ ನಡುವೆ ಉಯ್ಯಲೆಯೊಳಾಡಿವೆ!

೬

ಚಿಟ್ ಚಿಟಾ! ಚಿಟ್ ಚಿಟಾ!
ಇದು ಸದ್ದುಚಿಗುಟ!
ವಿಪ್ಲವಾದ
ಅನುಭವದ
ಘಳಿಗೆಯಾದರು ಏನು?
ಎಲ್ಲಿ
ಕೈ ಗಡಿಯಾರ?
ಢಗ್ಢಗಾ! ಢಗ್ಢಗಾ
ಕೆಳ ಶ್ರುತಿಯ ಡಮರುಗ!
ಇಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ!
ಆಗ ಹೊಳೆಯಿತು ನನಗೆ ವಾಚು ಕ್ಷಣಾಯ್ತೆಂದು!

(ಇರಬೇಡವೇ ಅದಕೆ ಗೋಡೆಯಾಧಾರ?)
 ಢಮಢಮಾ! ಢಮಢಮಾ! ಢಮಢಮಾ!
 ಅಮಮಾ!
 ತುಡಿಯುತಿದೆ ಎದೆ ತಬಲ!
 ಚೋಮ ಬಡಿಯಲೆಂದೇ ಅಬಲೆ
 ಬಾಲೆಯ ಚರ್ಮದೊಳು ತಮಟೆಯನು ಮಾಡಿ
 ಕೊಟ್ಟಹರು: ಹೌದು, ಚೋಮನ ದುಡಿ!
 ಢಕಢಕಿಟ ಢೈ ಢೈ! ಢಕಢಕಿಟ ಢೈ ಢೈ!
 ಅವೇಶದೊಳು ಬೀರು, ಟ್ರಂಕು, ಹಾಸಿಗೆ, ಕಾಗದದ ಕಂತೆ
 ಕುಣಿಯತೊಡಗಿವೆ, ಅದೋ! ರೆಡಿಂಡಿಯನರಂತೆ!

೭

ಬಯಕೆಮಗು ಮೈಯನರಳಿಸುತಿರಲು
 ಬಿರಿಯದೇ ದಾಳಿಂಬೆಯಂತೆ ಬಸಿರು?
 ಬಲೂನದೊ ಬಳೆಬಳೆದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾಗಿರಲು
 ಯಾವ ಪಂಪದು ಇನ್ನು ತುಂಬುತಿದೆ ಉಸಿರು?
 ಎದೆ ಕೋಪದೊಳು ಸ್ವಿಚ್ಚನೊತ್ತಲು ಪ್ರಲಯ!
 ಪರಮಾಣು ಸಿಡಿದರೆ?
 ಹೀರೋಷಿಮಾ, ನಾಗಸಾಕಿ! ಹೇಣ! ರಣರಣ! ಭಯಗ್ರಸ್ತ ಎದೆ ತುಡಿದರೆ

'ಬಾ' ಎಂದೆ; ಬಾಲೆ ಬಂದಳು ಒಳಗೆ.
 ಮರೆಯಾಯ್ತು ಅರೆಘಳಿಗೆಯೊಳೆ ಎಲ್ಲ ಧಾಂಧಲೆ!
 ಮುಗುಳ ನಕ್ಕಳು ಬಾಲೆ
 ಬಲು ಚೆಲುವೆ! ಚಂಚಲೆ!

ತಾಯಿ-ಮಗ

೧

ಸುಡುಮಸಾಲೆಯ ಕಂಪು ಅವನ ಕೊರಳುರಲಾಯ್ತು;
 ಜೋಡಿ ಕಣ್ಣನು ಕಿಟಕಿ ಬಳಿಗಳೆಯಿತು.
 ಕಂಡ ಕನಸಿನ ಸವಿಗೆ ದೀನ ಮನ ಮರುಳಾಯ್ತು.
 ಮೈಯುದ್ದ ಹರಿದ ಸೆಳೆಮಿಂಚ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದ ಮ್ಲಾನಮುಖ ಹೊಳೆಯಿತು.
 ತಿನದ ದೋಸೆಯನಗಿದು ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸಿತ್ತು;
 ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿನೊಳವನ ಹೊಟ್ಟೆ ಅಣಕಿಸಿತದನು,
 ಬಿರಿವವೊಲು ತೇಗಿತು.
 ಚಿಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಹಕ್ಕಿ ರೆಕ್ಕೆ ಸುಟ್ಟುದನರಿತು
 ಬುವಿಗೆ,
 ದೊಪ್ಪನೆ
 ಬಿತ್ತು
 ಸತ್ತು!

೨

‘ಕಲಕತ್ತ, ಪ್ಯಾರಿಸ್ಸು, ಲಂಡನ್ನು, ನ್ಯೂಯಾರ್ಕು,
 ಕಡಲ ವಿಸ್ತರಲದಲ್ಲಿ ಹನಿಯೊಂದ ಹುಡುಕಲೆ?
 ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ವಿಳಾಸ?
 * ಶೆಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ಜಗುಲಿ, ಪಾರ್ಕಿನೊಳಗಿನ ಬೆಂಚು
 ಬೀದಿಯಂಚು.
 ಮಾರ್ಗದೇರಡೂ ಕಡೆಗೆ ಮುರುಕು ಗೊಂಬೆಗಳಾಟ
 ನೋಟದೂಟ.
 ಜೊಳ್ಳು ಮಾಟದ ಕೋಟಿ ಕೀಟಗಳ ಮೆರಣಿಗೆ
 ರಾಜಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ.

ಎಲ್ಲ ಬಗೆ ರೋಗಗಳ ಪೋಷ್ಕರನು ಮೆರೆಯುವೆವು
 ಮೈಯ ಮೇಲೆ.
 ನಾವು ಸರ್ವತ್ರವ್ಯಾಪಕರಯ್ಯ;
 ಇಳೆಯ ಹುಳುಗಳ ಬಾಳ ದುಃಖೋಷ್ಣಮಾಪಕರು!
 ಹೆರೆದಷ್ಟು ಬೆಳೆವಂಥ ಮುಖದ ಕೂದಲಿನಂತೆ,
 ಹಲ್ಲಿ ಬಾಲದಂತೆ
 ಇದು ಬೆಳೆವ, ಉಳಿವ ಪಡೆ.
 ಇದಕಿರದು, ತಿಳಿಯೋ, ತಡೆ!
 ಜಗದಗಲ, ಯುಗದಗಲ ನಮ್ಮದೇ ಸಂತಾನ
 ಕಾಣ ಸಿಗುವುದು ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ.
 ಚರ್ಚು ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ
 ನಿಲ್ಲಾಣದಲ್ಲಿ!

'ದ್ಯಾವಾ ಪ್ರಥಿವ್ಯೋರಿದಮಂತರಂ ಹಿ
 ವ್ಯಾಪ್ತಂ ತ್ವಯೇಕೇನ ದಿಶಶ್ಚ ಸರ್ವಾಃ
 ಓ, ವಿಶ್ವರೂಪಿ!
 ಚರ್ಚು, ದೇಗುಲವೆಂದೆ.....
 ನಿನದೆಂಥ ಬೇಡಿಕೆ?
 ಯಾರ ಬೇಡುವೆ ನೀನು?'

'ದೇವಾಧಿದೇವನೊಳು ಬಿಕ್ಕೆ ಬೇಡುವ ಜನವ;
 ಕೊಡು ಮೂರು ಕಾಸ
 ಮಡಗು ಬಡವನ ಮೇಲೆ ಈಟಿಸ್ವಾಸ!
 ಬಿಕ್ಕೆ ನೀಡುವನಲ್ಲಿ;
 ದಯೆಯಿಡೋ, ದಯಾಮಯ
 ಕರೆದೊಯ್ಯ ಬಾರ,
 ಅಂತವಿರದಾನಂದವಿರುವ ಆ ಮಂದಿರಕೆ
 ಹಿಮಗಿರಿಯ ಕಂದರಕೆ
 ಕರೆದೊಯ್ಯ ಬಾರ!'

ಕರಿ ಬಸ್ಸು ಕಳುಹಿಸೋ, ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧು
ನೀನೇ ಅನಾಥ ಬಂಧು!’

೩

ಅದೋ ಬಸ್ಸು, ಕರಿ ಬಸ್ಸು!
(ಕರುಣೆಕುಡಿ ಕಾಲನೆದೆ ಕಲ್ಲಲ್ಲು ಚಿಗುರಿತು)
ಅದೋ ಬಂತು, ಬಂತು!
ಕೊರಳೆತ್ತಿ ಕೈಯೆತ್ತಿ ಕೂಗು: ಹೋಲ್ಡಾನು!
(ನಡುನೀರಿನೊಳಗೆನ್ನ ಕೈಯ ಬಿಡುವನೆ ಕೃಷ್ಣ?)
ಹೋಲ್ಡಾನು, ಹೋಲ್ಡಾನು!
ಬಂತು.
ಅಯ್ಯೋ ಹೋಯ್ತು!
ತೆರವಿದ್ದರೂ ಬಸ್ಸು ನಿಲದೆ ಉರುಳಲು ಮುಂದೆ
ಕನಸು ಗೋಪುರದಂತೆ ಎಲುಬು ಕೈ ಕುಸಿಯಿತು.
ಒಲ್ಲದಿನ್ನೊಬ್ಬ ನರ ನಡೆದಿರಲು ಬಸ್ಸವನ
ಹಿಮಗಿರಿಯ ಕಂದರಕೆ ಕರೆದೊಯಿತು.!

೪

‘ಧರ್ಮರೇ ತಾಯಿತಂದೆ
ಕೊಡು ಮೂರು ಕಾಸ;
ಮಡಗು ಬಡವನ ಮೇಲೆ ಈಟಿಸ್ವಾಸ!’
ಕೈ ಕೊಡವಿ ನಡೆದವನ ಬೀಡ ಕೆಂಪಿನ ಬಾಯಿ
ಹೊಗೆಸುರುಳಿಯುಗುಳಿತು.
ಹಾವು ಹೊಗೆ ನಕ್ಕು ಕಿಲಕಿಲ ಮೈಯ ಕುಣಿಕುಣಿಸಿ
ಗಾಳಿಯೊಳು ಕರಗಿತು.
ನಡೆ ಬೇಗ!
ಗಂಟೆ ಆರಾಯ್ತು;
ಪುರಭವನ ಬಲು ದೂರ.
ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹರ ನಿಧಿಗೆಂದೆ ಇದೆ ಇಂದು ವೈಜಯಂತಿಯ ನೃತ್ಯ

ಹತ್ತು ರೂಗಳ ತೆತ್ತ
 ನನ್ನದೆಯ ಮರುಕ
 ನೈವೇದ್ಯ ಬಡಜನಕೆ!
 (ಯಾರಿವನು ತಿರುಕ?

ನಿಜಕು ಸೋವಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜನ ಕಂಡೆಯ?
 ಅದಕೆ ಇಂತಹ ದುಸ್ಥಿತಿಯೊಳಿಹುದು ಇಂಡಿಯ!)
 ತಾಳ ಹೊಡೆಯಿತು ಬೂಟು ಟಾರು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ,
 ಧಕಧಕಿಟ, ಧಕತಕದ
 ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿದೇ ನಡೆದ ಕೊಡು-ಮೂರು-ಕಾಸನ್ನು ದೋಸೆ ವಾಸನೆ
 ಹಗ್ಗ ಹಿಡಿದೆಳೆಯಿತು
 ಕೂಗು ಜಗುಲಿಗೆ ಮರಳಿ ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಹೊರಳಿತು.

೫

ಬೆಳೆದವನ ಮೈ ತೊಗಲು ಎಳೆಯ ಎಲುಬಿಗೆ ಅಂಗಿ;
 ದೊಗಲೆ, ಬಲು ದೊಗಲೆ!
 ಜಗದ ಶತಮಾನಗಳ ಅಳಲ ಮಲೆ
 ಎಲುಬಿರದ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ.
 ಗೂನು ಬೆನ್ನಿನ ಜೊತೆಗೆ ಅವನ ಎದೆಯೂ ಗೂನು!
 ಕರಿಮೋಡ, ಬಿಳಿ ಮೋಡ, ಗಿಡ ಮೋಡ, ಗುಡಿ ಮೋಡಗಳು ಗುಡಿಸೆ
 ಗಾಳಿ ಪೊರಕೆಯ ಬಾನು.

ನಿಜಕು ಬೆತ್ತಲು ನೋಡ!
 ನೋವು ನಲವು, ಸೋಲು ಗೆಲವು, ಒಲವು ಚೆಲವು
 ಏನೊಂದು ಇರದ ಇದು ಲಕ್ಷ ಹೊಡೆದವನ ರಸಶೂನ್ಯ ವದನ!
 ಇವನು, ದಿಟ, ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞ!
 ದುಃಖೇಷ್ವನುದ್ವಿಗ್ನ ಮನಾಃ ಸುಖೇಷು ವಿಗತಸ್ವಪ್ನಾಃ
 ವೀತರಾಗ ಭಯಕ್ರೋಧಃ.....
 ಇವನ ನೋಡಿಯೆ ವ್ಯಾಸ ಬರೆದನದನ!

೩

'ಕೊಡು ಮೂರು ಕಾಸ;
 ಮಡಗು ಬಡವನ ಮೇಲೆ ಈಟಿಸ್ವಾಸ!'
 ನುಡಿಯೆ ಬಾಯ್ಬರೆದರೂ ಉಸಿರು ಹೊರಬರಲಿಲ್ಲ.
 ಕಂಪಿನುರಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಕೊರಳು ಕೈ ಕೊಟ್ಟಿತು;
 ಮೂಕ ಮುಖ ಬೇಡಿತು.
 ಕಣ್ಣು ಕೇಳಿತು ನನ್ನ:
 'ಏನು ಪರಿಚಯ ಸಿಗದೆ?
 ಎಂಥ ಮರೆವಿದು ನಿನಗೆ!
 ನಾನೇನು ಅಷ್ಟು ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದೀನಿ ಎನುವೆಯ?
 ಏನಯ್ಯ, ಮರೆತೆಯ,
 ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೆ ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ?
 ನಮ್ಮಿಬ್ಬರದು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆ ಬೆಂಚು!
 ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ನಮದೆಂಥ ಉತ್ಸಾಹ!
 ಅಹಹ ಹಹಹ ಹಹಹ.... ಹಹ—ಹ'
 ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೈನ ನಗು;
 ಕಾರಿರುಳ ಕರಗಿಸುವ ಮಿಂಚ ಗೊಂಚಲ ಮಿನುಗು!

೨

ತಾಯ್ಕೊಗವ
 ಈ ಮಗುವ
 ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ,
 ಎಂದೆ ನಾ ಬಲು ನೊಂದೆ.
 ಅವರಿವರ ಕಾಮದಾಟಕ್ಕೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ಬಲು ನೊಂದವಳು ನೆಲದಾಯಿ
 ವರುಷ ವರುಷಕು ಹಡೆದು ಬಾಳ ಸಂಜೆಯೊಳಿಂದು ಬಂಜೆಯಾಗಿಹಳಯ್ಯ
 'ಓ ತಾಯಿ,
 ಕಾಯಿ.
 ನೋಡು,
 ಕಣ್ಣಿಡು.

ಅರಸಿ ಬಂದಿಹೆನಮ್ಮ, ನಾನೆ ನೀ ಹಡೆದ ಮಗು,
 ಒಮ್ಮೆ ನಗು.
 ಹರಸು ತಾಯೆ, ಸುತರ ಕಾಯೆ, ಜನ್ಮದಾತೆಯೆ.
 ಈ ಅನಾದರ ದೂಡು;
 ಮೈ ತಡವು, ಮಾತಾಡು!

‘ದೂರವಿರು ದಮ್ಮಯ್ಯ
 ನೀ ನನ್ನ ಮಗುವಲ್ಲ.
 ಹಣೆದೊಡಲು ಬಂಜೆಯಾಯ್ತು; ಬಾಳೊದಲೆ ಸಂಜೆಯಾಯ್ತು
 ಎನ್ನಳಲು ಕೇಳದೇನೋ:
 ಕೊಡು ದೇವ ಬಿಡುಗಡೆ
 ಬಾ ಬಂಧು!
 ಬಂದು ಉದ್ಧರಿಸು ಬಾರ,
 ಅಣುಬಾಂಬಿನವತಾರ ತಳೆದು ಬಾರ!
 ಅಂತವಿರದಾನಂದವಿರುವ ಅ ಮಂದಿರಕೆ
 ಹಿಮಗಿರಿಯ ಕಂದರಕೆ
 ಕರೆದೊಯ್ಯ ಬಾರ!’

೮

ದೋಸೆಯನು ಅವನ ಮಡಿಲೊಳು ತುರುಕಿದವನೆ ನಾ
 ಮನೆಗೆ ನಡೆದೆ.
 ಕೊಡು ಮೂರು ಕಾಸ, ಕೊಡು ಮೂರು ಕಾಸ!
 ಹಿಂಬಾಲಿಸಿತು ನನ್ನ ಮನೆವರೆಗು ಬಿಡದೆ!

ಬಿಡದೆ ಮಳೆ ಜಡಿಯುತಿದೆ

ಜರಜರೋ..... ಜರಜರೋ.....
 ಸಂಜೆಗತ್ತಲ ಹೊತ್ತು.
 ನಡುಹಗಲು ಮೊದಲಾದ ಮಳೆ ಬಿಡದೆ ಸುರಿಯುತಿದೆ;
 ನಿರ್ವಿಕಾರದ ಗತಿಯ ಗೋಳುಮಳೆ ಇಳಿದಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ.
 ಬುವಿ ಬಾನು ಬರಿ ಬೂದಿ;
 ಬೂದಿ ಬಣ್ಣದ ತೆರೆಯನೆಸೆದ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತಿದೆ ಜರಜರೋ.....
 ಜರಜರೋ.....

ಮಳೆ
 ಬಿಡದೆ
 ಜಡಿಯುತಿದೆ!

ತನ್ನ ತೂಕದ ತಾನೆ ತಾಳಲಾರದೆ ಪಾಳುಮನೆ ಕುಸಿಯಿತು.
 ನೆಲಕಂಡ
 ನೋವಿನೋಡಲೊಳಗಿಂದ
 ಆಕ್ರಂದ!
 ಮುದಿನಾಯಿ ನರಳುತಿದೆ ಎದೆಯ ವೆತೆಯನು ಒಂದೆ ನರಳುವಿಕೆಯೊಳು
 ತುಂಬಿ!
 ಮಳೆ ಬಿಡದೆ ಜಡಿಯುತಿದೆ.....
 ಎದೆಯ ಹಸಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕಹಿ ನೆನಹ ಮೊಳಕೆಗಳು;
 ಸಿಡುಕೆನಿತು, ದುಡುಕೆನಿತು? ತಪ್ಪುನಡೆ ಸಾಲೆನಿತು?
 ಟಪ್ಪ ಟಪ ಟಪ ಟಪ್ಪ, ಟಪ್ಪ ಟಪ ಟಪ ಟಪ್ಪ!
 ಸಾಲುಗಟ್ಟಿದ ಕೋಟೆ ಬೂಟುಕಾಲಿನ ಸದ್ದು ಕೊಲಲೆಂದೆ ಹೊರಟಂದು.....
 ಮಳೆಹನಿಯ ಪಂಜರದ ನಡುವೆ ನುಸುಳಿದ ಕಪ್ಪು ಕವಿಯುತಿದೆ

ಮನೆಯನ್ನು, ಮನವನ್ನು,
ಗಿಡ ಗುಡ್ಡ ದೇಗುಲವು ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮೊಗದ ನೆನಹಂತೆ
ಮರೆಯುತಿವೆ ಮಾಟವನ್ನು.

ಬಿಡದೆ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ ಜರಜರೋ..... ಜರಜರೋ.....
ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹೆಮ್ಮೋಡ ಇಂತೆ ಕರೆಯಲು ಸಾವ
ನಿದೋಷಿ ಜನಕುಲವು ಗೋಗರೆಯಿತು.
(ಮುದಿನಾಯಿ ನರಳುತಿದೆ ಎದೆಯ ವೆತೆಯನು ಒಂದೆ ನರಳುವಿಕೆಯೋಳು
ತುಂಬಿ!)

ಸತ್ತವರ ಎಣಿಕೆ
ಅತ್ತವರ ನೆನಕೆ
ನೊಂದವರ ಅರಿಕೆಯನು
ಕೊಂದವರ ಮರುಕವನು
ನೆನೆದ ಮನ ನೀರಾಯ್ತು;
ಹರಿದ ಕಂಬನಿ ಕೋಡಿ ಮಳೆಯೊಡನೆ ಬೆರೆಯಿತು.

ಬಿಡದೆ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ.....
(ಮುದಿನಾಯಿ ನರಳುತಿದೆ ಎದೆಯ ವೆತೆಯನು ಒಂದೆ ನರಳುವಿಕೆಯೋಳು
ತುಂಬಿ!)

ನಂಬಿ ಕರೆದರೆ ಶಿವನು ಓ ಎನ್ನನೆ?
ಟಪ್ಪ ಟಪ ಟಪ ಟಪ್ಪ, ಟಪ್ಪ ಟಪ ಟಪ ಟಪ್ಪ!
ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಸುತ್ತಿಗೆಯ ಮೊಳೆಯ ಬಡಿಯುತ್ತಿದೆ
ಮಣ್ಣು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ!

ಬಿಡದೆ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ ಜರಜರೋ..... ಜರಜರೋ.....

ಗೌರಿಶಂಕರ

೧

ತೆರೆದ ಅಂಗಡಿ ತೆರೆದಿ ಮಲಗಿಹಳು ತರಳೆ;
 ಸುಖನಿದ್ರೆ.
 ಮೈಮರೆತ ಮುಗುದೆ ಮೈ ಮೇಲೆ ನಗೆ ಬಿಳಿಯರಳು.
 ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾಗಿ ನಿಂತವನ ಗೆದ್ದ ಹುಂಜದ ನೋಟ!
 ಅದನರಿಯದಿವಳು, ದಿಟ,
 ಸ್ವಪ್ನಮುಗ್ಧೆ!
 ಮೊಲೆಕೋಡುಗಳು ಹೊಟ್ಟೆಯಿಳಿಜಾರು ತೊಡೆಕಣಿವೆ.
 ಹೆಣ್ಣು ಮೈ ಕಟ್ಟಕಡೆ ಗುಟ್ಟನರಿವೆಯ ತೊಡೆದು ಮಲಗಿರಲು
 ನೋಡುವದು ದಣಿವೆ!

ಸಿರಿಚೆಲುವ ವಿಸ್ತರಕೆ ಸಾರ್ವಭೌಮನು ನಾನು!
 ರತಿ ಪ್ರಕೃತಿ
 ನನ್ನ ಸತಿ.
 ಜಗದ ಶತಮಾನಗಳ ನೀರಡಿಕೆ ಇಂದಾರದೇನು?
 ಸುವ್ಯಕ್ತ ಗುಹ್ಯೆ
 ಹೇ, ಅಬಲೆ
 ನಿನ್ನ ಗೆದ್ದಾಯ್ತು. ಮುಂದೇನ ಗೆಲಲೆ?

೨

ಗೌರಿಶಂಕರವೊಂದು ಉತ್ತುಂಗ ಶೃಂಗ.
 ಅಂಗರಾಗವ ಬಳಿದು ಆಂಗನೆಯ ಅಂಗಾಂಗ ಶೃಂಗಾರಕೆಳಸಿದ್ದ
 ನೇಸರಿನ ಬಂಗಾರ ಕಚಗುಳಿಗೆ ಧವಳಗಿರಿ ಮನದಣಿಯ ನಗುತಿಹುದು!
 ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು ಬಿಳಿ ಹಲ್ಲು, ನಕ್ಕ ಕಿಲಕಿಲ ಸದ್ದು.
 ಕೋಡುಗದ್ದುಗೆಯೇರಿ, ನೋಡು, ಮಾನವ ನಿಂತ!

(ಮುಗಿಲು ಮುತ್ತುವ ಮರದ ತುಟ್ಟ ತುದಿಗಿದೆ ಹದ್ದು)
 ನರಪ್ರಕೃತಿಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಸಮರದ ಅಂತ——
 ನರ ಗೆದ್ದ!
 ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಕಣಿಮಾಡಿಯಾಯ್ತೆ?
 ವಾದ್ಯಮಂಗಳವೆಲ್ಲಿ? ನುಡಿಯಿರಿ.
 ಬಾಂದಳವು ಬಿರಿವವೋಲು ಮದ್ದಲೆಯ ಬಡಿಯಿರಿ!

೩

ಬುವಿ ಬಾನ ಕೂಡಿಸಿತು ನರಕುಲದ ಜಯಕಾರ.
 ಹೊಗಳಲು ಮಾತಿನ ಗಾಳಿ ಕುಡಿದ ನರನೆದೆಚೀಲ ಬರಬರನೆ ಉಬ್ಬಿತು.
 ಬಳೆಬಳೆದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾಗಿ ಮಾನವಕುಲವ ಬರಸೆಳೆದು ತಬ್ಬಿತು.
 ಹೋ, ಆನಂದಂ! ಪೇರಾನಂದಂ!
 ತಿರೆವೆಣ್ಣೆ,
 ನೀನು ನನ್ನವಳಿನ್ನು, ಅಬಲೆ
 ನಿನ್ನ ಗೆದ್ದಾಯ್ತು. ಮುಂದೇನ ಗೆಲಲೆ?

೪

ಸೂಜಿಮೊನೆ ಗಾಳಿ ಎದೆಬಲೂನನು ನೂರು ಕಡೆ ಭೇದಿಸಿತು.
 ಹಿಗ್ಗಿದೆದೆ ಕುಗ್ಗಿತು.
 ಸಂಭೋಗದಾವೇಗ ಅರಘಳಿಗೆಯುನ್ನಾದ!
 ಬಯಕೆ ಕಾವಿಗೆ ಅರಳಿದೆದೆ ಮೈ ನೆಲಕುರುಳಿ ರೋದಿಸಿತು.
 ಗದ್ದುಗೆಯನೇರ್ಧವನು ದೊರೆಯಲ್ಲ, ಕಿಂಕರ!
 ಶಂಕೆ ಮೂಡಿದ ಚಣವೆ
 ಗೌರಿಶಂಕರ ಶೃಂಗ ನೆಲಕೆ ಕುಸಿಯಿತು, ಒಂದೆ ಅಳಿನೆತ್ತರವಾಯ್ತು;
 ಕೈಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಯ್ತು!
 'ಯಾರಲ್ಲಿ? ನಗಬೇಡಿ. ದಮ್ಮಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು ಹೇಳಿ!'

'ಸಿಳ್ಳು ಹೊಡೆದಿದೆ ಗಾಳಿ.

ಹೆಣ್ಣು ಕನವರಿಸುತ್ತಿದೆ; ಅವಳು ಬಲು ಮಾತಾಳಿ.

ಅದಕಿಷ್ಟು ಬೆದರಬೇಕೆ?'

‘ಇದು ಎಂಥ ಕನವರಿಕೆ:
ನಿನ್ನ ಎದೆ ಬಿತ್ತರದಿ ಇದೆ ಗೌರಿಶಂಕರ
ಗೆಲ್ಲ,
ಅದನೇರಿ ನಿಲ್ಲ!’

೫

ತುಡಿವ ತಬಲದ ಒಳಗೆ
ಏನಿದೇನಿದು ಮೊಳಗು?
ಹೃದಯಸಾಗರಮಥನ ಎಡೆಬಿಡದೆ ನಡೆದಿದೆ!
ಯಾವ ರಾಕ್ಷಸ ಕುಲವೋ ಎದೆಗಡಲ ಕಡೆದಿದೆ!
ಪಾತಾಳದಾಳದಿಂದಿದ್ದು ಬರುತಿವೆ, ನೋಡು,
ನೂರಾರು ಭೀತಿಗಳು, ಲಕ್ಷ ಆಶಂಕೆಗಳು, ಕೋಟಿ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ!
ಒಂದೊಂದು ಮಲೆಯಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದರೊಡಗೂಡಿ
ಕೊನೆಗೊಂದು ಉತ್ತುಂಗ ಗೌರಿಶಂಕರವಾಯ್ತು!
ಕೊರಳ ಮುರಿದರು ನರನ ನೋಟಕೆಟುಕದ ಶೃಂಗ ತೊಟ್ಟ ಮುಕುಟ
ಅಚಿಂತ್ಯದಲ್ಲಿ

‘ಯಾರಲ್ಲಿ? ಆ ಶೃಂಗದಲ್ಲಿ?
ಬೆಳಗೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟನ ಬೆಳಗುಮೊಗ ಹೊತ್ತವರು!
ನರರೊ,
ನಾರಾಯಣರೊ?’

‘ಅವರೆ, ಮಗು?

ಉತ್ತುಂಗ ಶೃಂಗವನು ಗೆದ್ದ ಉತ್ತಮರವರು!
ನರರಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು
ಕೊನೆಗೆ ನಾರಾಯಣರು!
ಮುಂದೇನ ಗೆಲೆಂದೆ, ಇದ ಗೆಲ್ಲು.
ಗೆದ್ದು ಗೆದ್ದವರ ಜೊತೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲ!’

‘ಕಳ್ಳು ಕುಡಿದಮಲೇರ್ದ ಈ ಬಾಯಿ
ದುಡುಕಿದುದ ಕ್ಷಮಿಸು, ಓ ತಾಯಿ!

ಇದನು ಗೆಲ್ಲದೆಂದೆಯಲ್ಲವೆ, ಅಮ್ಮ?
ತಾಯೋಲವ ಹರಕೆ ಬಲ ಬೆಂಬಲವು ನನಗಿರಲು ಗೆದ್ದೆ ಗೆಲುವೆ!
ಜಯಪತಾಕೆಯ ನಾನು ದೆಸೆದೆಸೆಗು ಒಲೆವೆ!

* * * *

ಕೂ ಡೆ ಟಾ (Coup d'etat)

೧

ಮುಗಿಲ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಲ್ಲಿ
 ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿಯ ಮೋಡದುಪುಟಿ ಕವಿದ ಮೃದುಲ ಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ
 ಇಂದು
 ಮಲಗಿ ಆಷಾಢದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ನವಮಿಯಂದು
 ಹುಣ್ಣಿಮೆಯನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಪ್ನಪಟದ ಹರಹ ಮೇಲೆ!
 'ಗಗನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕೆ ನಾನೆ ನಾನೆ ಸಾರ್ವಭೌಮ!
 ದನಿಯೆತ್ತಿತು ದೊರೆಯ ಮನಸು ಕನಸುಕನ್ನೆ ಕರೆಗೆ ಸೋಲೆ.
 "ನೀನೆ ಸಾರ್ವಭೌಮ, ನಿನಗೆ ಸಾಟಿಯಾರು ಚಂದ್ರಮು?"
 ಬಾನಿನಂಚಿನಿಂದ ಬಂದ ಬಿಳಿ ಮೋಡದ ಗೊಂಚಲು
 ಹೊಗಳು ನುಡಿಯ ನಜರನಿತ್ತು
 (ಮೊದಲೆ ಕೊರಳವರೆಗು ಕನಸು-ಕಳ್ಳು ಕುಡಿದ ದೊರಗೆ ಮತ್ತು!)
 ಮಂಕುಬೂದಿಯೆಸೆಯಿತು.
 ಚಂದ್ರ ಸಪ್ತವರ್ಣದೊಂದು
 ಮಂದಹಾಸವರವನಂದು
 ಕೈ ನೀಡಿದ ಆಷಾಢದ ಮೋಡಕೆಲ್ಲ ಹಂಚಲು
 ದುದೈವವು ದೂರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕತ್ತಿ ಮಸೆಯಿತು!

೨

ಪಾತಾಳದ ಆಳದಿಂದ ನೆರಳ ಮೇಳ ಮೇಲೆ ಬಂದು
 ಗಗನದಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿತು.
 ಗೂಢಚಾರ ಮೋಡವೊಂದು ಕರಿಯ ಮೊಗಕೆ ನಗೆಯ ತಂದು
 ಸ್ವಪ್ನಮುಗ್ಧ ದೊರೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟಿತು.
 ಚಂದ್ರ ನಗೆಯ ನಗಲು

ಮುಗಿಲು

ಬೆಂಗಳಿಗರ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿತು.

ಸುತ್ತಿಗೆರೆಯ ತೊರೆದ ನೆರಳ ದಂಡು ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಧ್ಯಬಿಂದು
ಇಂದುವೆಡೆಗೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿತು.

ದಾಳಿ ಸುದ್ದಿ ಹೊತ್ತುಗಾಳಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೂ ಓಡಿತು.

ದೊರೆಯ ಅಮಲು ತಗ್ಗಿತು.

ಗುಣಹೀನನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ

ನೀಚ ದೊರೆಯ ಆಳಿಕೆ!

ಬೆದರಿಕೆ ನುಡಿ ಬಡಬಡಿಸಿತು ಎಡೆಬಿಡದೆಯೆ ಗುಡುಗು;

ಬಾನ್ಸೆರಗೊಳು ಕೂರಲಗಿನ ಹೊಳೆ ಹರಿಸಿತು ಪಿಡುಗು!

ಇಳೆ ತೊಳೆಯುವ ಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು

ಕೊಳೆ ಕಳೆಯುವ ಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು!

ಹುಚ್ಚು ಮಳೆಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಬುವಿಯು ದಯಾಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿತು.

ಕಡಲ ಮಡಿಲೆ ಮಗುಚಿದಂತೆ

ಪ್ರಲಯಕಾಲ ಒದಗಿದಂತೆ ನೀರು ಹರಿಯಿತು.

ತರು ಲತೆಗಳು ಹೂವು ಹಣ್ಣು ಕೂಸು ಕುನ್ನಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು

ಅಲೆಮಲೆಗಳ ಆಘಾತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನೂರಾದವು;

ಕಣ್ಣೆ ಕಾಣದಾದವು!

೪

ಮಾತನಾಡಿ ಆಡಿ ಆಡಿ ಮೂಕನಾದ ಮನುಜನಂತೆ

ಬಿಡದೆ ಸುರಿದ ಮಳೆಯು ಕೊನೆಗೂ ಸುಮ್ಮನಾಯಿತು.

ಕೊಲುವ ಗೆಲವಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಂಸಗೀತೆ ಹಾಡಿತು!

ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಿಂತ ಸುದ್ದಿ ಹೊತ್ತ ಗಾಳಿ ಓಡಿತು.

೫

ಪ್ರಲಯಗರ್ಭದಾಳದಲ್ಲಿ ಜೀವನದಿಯ ಉದ್ಗಮ!

ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚತ್ತ ಪ್ರಾಣವೀಣೆ ನುಡಿಯೆ ಸರಿಗಮ

ಎಳೆ ಮಗುವಿನ ತಿಳಿ ನಗುವಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಯುಲಿಯ ಸಂಗಮ!

ಲಯದ ಭಯವ ಮರೆತ ತಿರೆಯ ತುಂಬ ಹಿಗ್ಗು ಸಂಭ್ರಮ!
ಮತ್ತೆ ಸೃಷ್ಟಿ.....
ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಸುಧಾವೃಷ್ಟಿ.....!

* * * *

ಕೊನೆಗಳಿಗೆ

This is the way the world ends
 This is the way the world ends
 This is the way the world ends
 Not with a bang but a whimper
 -ELIOT

೧

ಯಾವುದೋ ಕಷ್ಟ ಮಡು ಕೈ ಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ
 ಒಡಲ ಪಾತಾಳದಾಳದೊಳಿರುವ ಶಾಂತಿಯಾಮಿಷ ನೀಡಿ.
 ಎರಡು ಆನಂತ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸೆರೆ ಈ ಜೀವ.

ಬೀದಿ ಮಗ್ಗುಲ ಕಲ್ಲು
 ಏಕಾಕಿ!

ನೆರೆದ ನೆಂಟರ ನಡುವೆ ಇದ್ದರೂ ಏಕಾಕಿ!

ಇರವಿನರಿವಿನ ದಾಹ

ಇರವ ಮರೆವಿನ ಮೋಹ!

ಹಿಡಿಯೆದೆಯೆ ವಿಸ್ತರದಿ ಸೆಳೆತವೆರಡರ ಅಲೆತ.

ಸಪ್ತಸಾಗರದಾಚೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದೆ ಸಪ್ತ ಸ್ವರದ ಮೃದು ಮಧುರ ಕರೆ.

ತೊರೆದು ತಿರೆ

ನೆರಳ ಮೋಹದ ಕರೆಗೆ ನೆರಳಾಗಿ ಓಗೊಟ್ಟು ನೆರಳ ನೆರಳಿನ ಹಿಂದೆ

ಅಡಿಯಿಡುವ ಬಯಕೆ!

ಇರುವ ಮನೆ ಸೋರಿದರು ಹಿತ, ಬಳಕೆ. ಬೇರೆ ಮನೆಯೇಕೆ? ಬೇಕೆ?

೨

ಸತಿ ಗರತಿ.

ಮೈಯಲ್ಲಿ ಒಲವು ಚೆಲುವಿನ ಮಿಲನವಿಲ್ಲ.

ಅದೋ!

ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ಮೈ ಮುರಿವ ಮೂಲೆಯೊಳು

ಕಾದಿರುವಳು ರತಿ!

ನಿನಗೆಂದೆ ಮೈಮರೆಯಿಸುವ ಸುರತದಾನಂದ

ಕೊಡುವ ಲಾವಣ್ಯವತಿ.

ಸುಂದರವು ಮಂದಗತಿ.

ಕಾಮಭಾರಕೆ ಬಳ್ಳಿ ಮೈ ಮಣಿಯದೇ, ದಣಿಯದೇ?

ಬಯಕೆ ಕಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತೆ!

ಇನ್ನೇನು ಮತ್ತೆ.....?

ಕನಸೆ ಇಳೆಗಳಿದು ಬಂದರು ನಿನಗೆ ತೂಗು ಮನಸೆ?

‘ರಮಿಸು ಬಾ, ವಿಶ್ರಮಿಸು ಬಾ!

ಇರವ ಮರೆಯುವೆಯಂತೆ

ತೊರೆ ತಿರೆಯ ಚಿಂತೆ!’

ಗಂಡಿಂಗೆ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ.

ಮುಗಿಲ ಮಾರ್ದವವಿತ್ತು ಮುತ್ತಂಥ ಮಾತಿನೊಳು:

‘ಹೆಣ್ಣಿನಾಲಿಂಗನದಿ ಮೈಮರೆತುದಿಲ್ಲವೆ?’

‘ಎಷ್ಟು ಎತ್ತರ ನೆಗೆದರೇನು ಬುಗ್ಗೆ

ಮತ್ತೆ ಕೆಡೆಯುವುದು ನೆಲದೊಲವು ಜಗ್ಗೆ.

ಅರೆಘಳಿಗೆ ತಿರೆ ಮರೆತು ರಮಿಸಿದನುಭವವುಂಟು.’

‘ಚಪ್ಪಾಳೆಯಪ್ಪಳಿಸಿದೆರಡು ಕೈಗಳ ಕೂಟ

ಆ ಬೇಟೆ-

ಎರಡು ಮೈಗಳ ಘಳಿಗೆಯಾಮೋದದಾಟ!

ಗಲ್ಫ್‌ಸ್ಟ್ರೀಮು ನೆತ್ತರನು ಹೊತ್ತ ಮೈ ಮೆತ್ತೆಯೋಳು ಅಂತರವಿರದಾನಂದದೂಟ!;

‘ಹಸುರಿನುಡುಗೊರೆಯನ್ನು ತಿರೆಗೆ ಕರೆತರುತಿತ್ತು,

ಬಂಜೆಯಪ್ಪುಗೆ ನಿನದು, ಒಲ್ಲೆ!’

ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇರದಾಗ ಹುಚ್ಚು ಮನಸನು ಮೋಹ
ಕದಿವ ರೀತಿಯ ಬಲ್ಲೆ.

ದೂರವಿರು
ಬಳಿಗೆ ನೀ ಬಾರದಿರು!

೩

ಕರುಳು ಕೊಯ್ಯುವ ನರಳು ಎದೆಯೊಡೆದು ಬಂತು.
ಮುಗುಳ ನಕ್ಕಳು ಬಾಲೆ ರೋಗಿ ಮಗ್ಗುಲನಾಂತು
ಹಣೆಯ ಮೇಲಣ ಕುರುಳ ಕುಶಲ ಕೇಳಿತು ಅಂಗನೆಯ ಬೆರಳು.
ತುಟಿ ತುಟಿಯ ಸಂಧಿಸಿತು; ತೋಳವನ ಬಂಧಿಸಿತು!
ಒಲ್ಲದಾಲಿಂಗನಕೆ ಸೆಟಗೊಂಡ ಗಂಡು ಮೈ
ಮಿಲುಗಾಡತೊಡಗಿತ್ತು ಸುಟ್ಟ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ನಾಗರದಂತೆ!
ತುಟಿ ತುಟಿಯ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.....
ಜೀವ ತಂತುವು ಕತ್ತರಿಯ ಕಂಡ ದಾರದೊಲು ಎರಡಾಗಲಿಲ್ಲ.
ನರನರವು ನುಡಿದವನ ನರಳುದನಿಯೆಳೆಯಂತೆ,
ಶಾಮಿಗೆಯ ನೂಲಂತೆ,
ಉರಿವ ಸಿಗರೇಟ ತೆಳು ನೀಲಿ ಹೊಗೆಯಂತೆ,
ಎಳೆವರೆಯದಾದರ್ಶದಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಂತೆ,
ತೆಳುವಾಗಿ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಶೂನ್ಯದೊಳು ಕರಗಿತು.
ಬೀದಿ ಮಗ್ಗುಲ ಕಲ್ಲು ಮಡುವಿನಾಳದ ನೆಮ್ಮದಿಯೊಳೊರಗಿತು.....

* * * *

ದುರ್ಗಾಷ್ಟಮಿ-ವಿಜಯದಶಮಿ

೧

ದುರ್ಗಾಷ್ಟಮಿಯ ಸಂಜೆ;

ಕೆಂಪೇರ್ದ ಮುಗಿಲೊಂದು ಕರ್ಪುರದ ಬೊಂಬೆ!

ಮನೆಮನೆಯೊಳೂ ಮುಗ್ಧ ಮನ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿರುವ ಚಂದನದ ಮಾಟ____
ದಿಟ, ಬಲು ಚಂದ ನೋಟ.

ನೀತಿ ಬಲಿದುದೊ, ಶಾಂತಿ ರೂಪಾಯ್ತೊ ಎನುವಂತೆ ನಿಂತವನು ಬಾಹುಬಲಿ;
ನೆರೆಗೆಲ್ಲ ಮಿತ್ತನಖಿಳೋರ್ವಿಯನ್!

ಇವನು ಕಲಿ.

ಹೊಯ್ ಸಳನೆ

ನುಡಿಗುಡುಗನೊಡಗೂಡಿ ಮಿಂಚೊಂದು ಥಳಥಳನೆ

ನುಗ್ಗಿ ಬರಲುಳಿವುಂಟೆ?

ಕೊಲಬಂದ ಹೆಬ್ಬುಲಿ

ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿದೆ ನೋಡು ಸಳನ ಮುಂದೆ.

ಇವನು ಭಾರ್ಗವ.

ಕ್ಷಾತ್ರವಧೆಗೆಂದೆ

ಸಿಡಿದೆದ್ದುದೆ ಮುನಿವರನ ಗಂಡುಗೊಡಲಿ.

ಇದು ಟ್ಯಾಂಕು, ಮೋಟಾರು

ಬಾಂಬರ್ ಇದು ಫೈಟರು.

ಬೂಟುಕಾಲಿನ ಸೇನೆ ರಣರಂಗದೆಡೆಗೆ ಮೊಗ ತಿರುಹಿ ನಿಂತಿದೆ ನೋಡು!

ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳು;

ಸರಸ ವೀಣಾಧ್ವನಿಯ ಮಂಜುಳದ ಹಾಡು!

ಅರೆಘಳಿಗೆ ತಾಳು.

ಆರತಿ ಎತ್ತಿರೆ ನಾರಿಯ ರಮಣಗೆ

ಸಮರಕೆ ಹೊರಟ ಧುರಂಧರೆಗೆ

ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣವನಿಟ್ಟು, ಉಕ್ಕು ಕವಚವನುಟ್ಟು
ಹೊರಟಾನೋ ಓಗೊಟ್ಟು ಧರ್ಮದ ಕರೆಗೆ.
ಹಣೆಗೆ ಕುಂಕುಮವಿಟ್ಟು ಹರಸುವರು ಕನ್ಯೆಯರು!
ಸೀರೆ ಜರತಾರಿ ಲಂಗದ ಅಗ್ನಿಜನ್ಯೆಯರು!

೨

‘ಶತಮಾನಗಳನೆಡವದೆಯೆ ದಾಟಿ ದ್ವಾಪರಕೆ
ಈ ಪುರಕೆ ಬಾ.’

‘ಓ, ವ್ಯಾಸ
ಸಾಕು ಪರಿಹಾಸ
ಸವಿಗನಸ ಲಾಸ.

ಜಲಧಿ ಮಧ್ಯದ ಕುರುವವೋ ಮೇಣ್ ಇದು ಪಟ್ಟಣವೋ?’
‘ಪಾಂಚಾಲನಗರವಿದು. ನಡೆ ಮುಂದೆ. ಇದು ದ್ರುಪದನರಮನೆ.’

‘ಯಾರವಳು ಧ್ಯಾನಮಗ್ನಿ?
ಸಕಲ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಳಸದಂತಿರುವ ಲಾವಣ್ಯವತಿ ಕನ್ಯೆ!’

‘ಅವಳೆ ಪಾಂಚಾಲಿ, ಅಗ್ನಿ ಜನ್ಯೆ.’

‘ಪಾರ್ಥಾರ್ಥಮೇವ ಹಿ ಮಯೈಷ ಕೃತಃ ಪ್ರಯತ್ನಃ
ಜನಕನಿದ ನುಡಿವ ರಸಘಳಿಗೆ ಬಾರದೆ ಎಂದೆ
ದ್ರೌಪದಿಯ ಚಿಂತೆ?
ಚಂದನದ ಈ ಮಾಟವೇಕೆ?
ಫಲ್ಲುಣನು ಸಿಗದಿರಲು ಬರಿ ಬೊಂಬೆ ಸಾಕೆ?’

‘ಗರಿ ಕಂಡ ಕಲ್ಪನೆಯು ಮರಳಿ ಗೂಡಿಗೆ ಬಂತೆ?
ಪಾಂಚಾಲಿಕೆಯು ದುರ್ಗಃ; ಪಾಂಚಾಲಿ ಭಕ್ತೆ.

ಕನ್ಯೆ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತೆ
ನುಡಿವ ಮಂತ್ರವ ಕೇಳು;

ಅಸುನೀತೇ ಪುನರಸ್ಮಾಸು ಚಕ್ಷುಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಣಮಿಹನೋ ದೇಹಿ ಭೋಗಮ್!

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನೇಮ ಸೂರ್ಯಮುಚ್ಚರಂತಮನುಮತೇ ಮೃಳಯಾನಃ ಸ್ವಸ್ತಿ||

ಪ್ರಾಣದಾಯಿನಿ ದೇವಿ

ಮೈ ತಳೆದು ಬಾ

ಇಳಿಗಳೆದು ಬಾ
ಚೆಲುವು ಬೊಂಬೆಗೆ ಪ್ರಾಣ ತುಂಬು ಬಾರೆ!

ಅದೊ ನೋಡು,
ಮಣ್ಣು ಮಾಟವದೀಗ ಜನನಿಯನು ನಮಿಸುತಿವೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಂತು!
ಥಕಥಕಿಟ ಥೈಥೈ. ಚಂದನದ ಕೈ ಮೈ
ಕುಣಿಯತೊಡಗಿವೆ ಪ್ರಾಣವಾಂತು!

೩

ಮಣ್ಣೆ ಪ್ರಾಣವ ಕರೆದ ಪಾಂಚಾಲಿ, ಧೀರೆ
ಬಾ ಬಾರೆ ಬಾರೆ.
ನಿಸ್ಸೇಜ ಜನಕುಲವು ಬೊಂಬೆಯಾಗಿದೆ ಇಂದು
ನುಡಿಯ ಚಾವುಟಿ ಬೀಸಿ ಹುರಿದುಂಬಿಸೆ!
ಉತ್ತರನ ನೆತ್ತರೂ ಕುದಿವಂತೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ
ನಿನ್ನ ಪೌರುಷವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸೆ!

೪

'ನುಗ್ಗು ಮುಂದೆ ನಡೆ, ನಡೆ.
ಕುರುಸೇನೆಯು ಪುಡಿಯಾಗದೆ ನಿನ್ನ ರಥದ ರಭಸಕೆ?
ನಡೆ ನಡೆ ಮುನ್ನಡೆ.
ಗೋವು ಕರುವ ನೋವು ಕರೆಯು ಎದ್ದು ಆಕಾಶಕೆ
ನಿನ್ನ ನೆರವ ಬೇಡುತಿದೆ.
ಹೆದೆಯೇರಿಸು ಉತ್ತರ.
ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ಶಲ್ಯ ಭೀಷ್ಮ ಕೃಪಾಶ್ವತ್ಥಾಮರ
ಸದೆಬಡಿಯುವೆ; ಕೀರ್ತಿ ನಿಲ್ಲದೇನು ಮುಗಿಲ ಎತ್ತರ!'

'ತಡೆ, ತಡೆ
ಬೃಹನ್ನಡೆ.
ತನು ಒಲ್ಲದು
ಮನ ಬಲ್ಲದು

ರಣಪರಿಣತರೊಡನೆ ನನಗೆ ಸಮರ ಸಲ್ಲದು.

ರಥವುರುಳಲಿ ನಗರದಡೆಗೆ.

ಬೃಹನ್ನಡೆಗೆ ಮಿಸುನಿಗಡಿಗೆ,

ಅಚ್ಚ ಹೊನ್ನಿನೊಳಗೆ ಹೂತ ವಜ್ರ ವೈಡೂರ್ಯ ಜೊತೆಗೆ!

‘ಯುದ್ಧವಿರಲಿ ಬೃಹನ್ನಡೆಗೆ

ರಥವನೇರು ಉತ್ತರ

ಬನ್ನಿ ಮರದ ತುಟ್ಟತುದಿಗೆ ತೂಗುಚೀಲ ಹತ್ತಿರ.

ಪಾಂಡುಸುತರ ಆಯುಧವದು; ಮರವನೇರಿ ಹೊರತೆಗೆ.’

‘ಮರದ ತುಂಬ ಮುಳ್ಳು; ಮರದ ಮೇಲೆ ತೂಗು

ಹೆಣವಿದೆ.

ಮುಟ್ಟಲಾರೆ ಹೆದರಿಕೆ!

ಹೆಡೆ ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಹಾವು ನೋಡು!’

‘ಅದೇ ಗಾಂಡೀವವು.

ಭಯವ ದೂಡು,

ನನಗೆ ಕೊಡು.’

ಗಾಂಡೀವದ ಟಂಕಾರ! ಧನಂಜಯನ ಶಂಖತೂರ್ಯ.

ದೆಸೆದೆಸೆಯೊಳು ಮೊಳಗಿತು.

ಶತ್ರು ಸೈನ್ಯ ನಿರ್ವೀರ್ಯ!

ಎದುರಾಳಿಯ ಧ್ವಜದ ಮೇಲೆ ಕಾಗೆವಿಂಡು ಕುಳಿತಿತು,

ಕುದುರೆ ಕತ್ತನಿಳಿಸಿತು!

೨೯

ಅಧರ್ಮದಿರಿದಿರು ಎದ್ದ ನೀವು ಗೆದ್ದು ಮನೆಗೆ ಬರುವರೆಂದೆ

ನೆಚ್ಚಿರುವಳು ಪಾಂಚಾಲಿ.

ಏಳಿ, ಏಳಿ

ನುಗ್ಗಿ ಮುಂದೆ!

ನನ್ನ ನಿಮ್ಮನೆರವಿಗಿರಲು ಒಲಿಯಳೇನು ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ?

ಗಾಂಡೀವವ ತೋಟ್ಟು ಬನ್ನಿ

ಬನ್ನಿಮರದ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ.

ದುರ್ಗಾಷ್ಟಮಿ-ವಿಜಯದಶಮಿ

೨೯

ಇಂದಲ್ಲವೆ ವಿಜಯದಶಮಿ?
ಒಲಿಯಳೇನು ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ!

* * * *

ಕಲೆಗಾರ-ಕನಸು

Each man kills the thing he loves

-OSCAR WILDE-

೧

ಚಂದ್ರಕಿರಣವನು ಏರಿ ಬಂದಳು
 ಕೊಟಡಿ ಕಿಟಕಿಯೊಳು ತೂರಿಬಂದಳು
 ಕಂಬಿಗಳ ನೆರಳ ಪಂಜರದ ನಡುವೆ ಮಲಗಿದವನ ಬಳಿ ನಿಂತಳು.
 ಗಾಳಿಯೊಳು ತೇಲಿ ಬಳಿ ಬರುವ ಗಾನದಂತೆ
 ಅರಿವುಗೊಡದೆ ಎದೆಹೊಸ್ತಿಲಿಗೆ ಬರುವ ಹದಿನಾರರೊಲವಿನಂತೆ
 ಇರುಳ ಹರವಿನೊಳು, ನಿದ್ದೆ ಮರೆವಿನೊಳು ಕರೆಯಿತೆನೆ ಮನಸು
 ಬರುವಂತೆ ಕನಸು, ಕನೈ
 ಒಲಿದು ಬಂದಳೆಗಳಿಗಿದು ಬಂದಳು ನಿಶ್ಯಬ್ದೆ ಮುಗ್ಧೆ ಸಿರಿಚೆಲುವ
 ಮುದ್ದೆ, ಧನೈ.
 ನೀನೆ ಅವನ ಮನದನ್ನೆ
 ನೀನಲ್ಲ ಅನೈ!

೨

ಬಾಳಿನಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹರುಷ ಹೊಳೆಯೆ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.
 ವರುಷದುದ್ದ ಚೈತ್ರವಧುವ ದಣಿವರಿಯದ ಕುಣಿತವಿತ್ತು.
 ಹರೆಯ ಕಂಡ ಕನಸ ಕೆಂಪ ಕಂಡು ಸಂಜೆ ಬಾನಿನಂಚು ನಾಚಿ
 ಕೆಂಪೇರುತ್ತಿತ್ತು!
 ಅಂಥ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.....
 ಮೇಜ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಯಲ್ಲು ಸಿಗರೇಟಿನ ಹೊಗೆಯ ಬಗೆ;
 ಕಾಫಿ ಲೋಟ ಕಂಬಗಳನು ಸುತ್ತಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು ನಗೆ!
 ಅಂದು.....

ಕೊಟಡಿ ಕಿಟಕಿಯೆಡೆಗೆ ಹರಿಯಿತವನ ಕಣ್ಣ ನೋಟ:
ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿ ಮುಂದೆ; ಹಿಂದೆ ಗಂಡು ನಾಯಿ ಮಂದೆಯೋಟ.
ಅತ್ತ ಉತ್ತ ಹೊಲದ ತೊಡೆಗಳೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ!
ಆಗ ಬಂದು
ಫಕ್ಕನೆ
ಎದುರು ನಿಂತು ಒಂದೆ ಗಳಿಗೆ
ಮನೆ ಮಾಡಿದೆ ಹೃದಯದೊಳಗೆ.
ರೇತಸ್ಸಿನ ಅಣು ಪಡೆಯಿತು ಅಂಡಾಶಯದಾಶ್ರಯ!

೩

ವಸುಂದರೆಗೆ ತನುವು ಭಾರ; ಹೊಸ ಜೀವದ ಸ್ಪಂದನ!
ಲತೆಗೆ ಹೊತ್ತ ಕುಸುಮ ಭಾರ
ಮೊಗ್ಗಿಗೆ ಪರಿಮಳದ ಭಾರ
ಆಷಾಡದ ಕರಿ ಮೋಡಕೆ ಹೊತ್ತು ನಿಂತ ನೀರು ಭಾರ
ಬಸುರಿ ಹೆಣ್ಣು ಮೊಲೆಯ ತುಂಬ ಸುರಿಯದೊಂದು ಸೊದೆಯ ಪೂರ
ಹೃದಯಗರ್ಭದಾಳದಲ್ಲಿ ಭಾವಾಂಡದ ವಿಕಸನ!

೪

ಮಕ್ಕಳಿರದರಮನೆಗೆ ಮಗು ಬಂತು,
ನಗು ಬಂತು!
ಗೊಂಬೆಯೊಳು ಮೂಲೋಕವನು ಕಾಂಬ ಮಗುವಂತೆ
ಮಗುವಿನೊಳು ಮುದಿ ದೊರೆಯು ತಿರೆಯ ಮರೆತ.
ಮೈಯ ಮುಪ್ಪನ್ನು ದೊರೆ ಅರಿವೆಯೊಲು ಕಳಚಿಟ್ಟು
ಮಗುವಿನೊಡಮಗುವಾಗಿ ಅಂಬೆಗಾಲಿಟ್ಟ!
ಬೆಳೆದವರ ಮಾತುಕತೆ
ಉಳಿದವರ ನಲವು, ವೆತೆ
ಯುಗಯುಗಾಂತರದ ಕತೆ, ಬೇಡ, ಬೇಡ!
ಎಳೆ ಮಗುವ ತೊದಲು ನುಡಿ ಮೊದಲ ನಡೆಗಳಲಿಹುದು
ದೇವಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ನೋಡ, ಮೂಡ!

೫

ಹತ್ತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯನಿಡುತ ಎದೆಯ ಬಳಿ ಸುಳಿದವಳು
ಮನೆಯ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲನು ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನ ಮೊಗಕೆ
ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಮದುಮಗನ ಎದೆ ತುಂಬಿ ನಿಂತಳು.

‘ಆನಂದ ಕಾಣೆಯೆ? ಅವನ ಹೆಂಡತಿ, ಭಾಗ್ಯ,
ಏಳು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ ತಿರೆ ತೊರೆದಳು!’
‘ಓ, ಪಾಪ!’

ಮರುಕ ಕಿರುದೆಯಾಟ ಅರೆಘಳಿಗೆವರೆಗೆ,
ಮನೆಗೆ ಮರಳಿತು ಮನವು ಮನೆ ತುಂಬಿ ನಿಂತವಳ ಮೈ ಚಿಲುವ
ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ!

೬

ನೇಹ ಮೋಹ ನಗುವು ಅಳುವು ಇಲ್ಲದೊಂದು ಬೀಡಿಗೆ
ಬೇಡ ಹೋದ ಕಾಡಿಗೆ.

ವಾಕ್ಯತುರನ ಅರ್ಥತರ್ಕಪೂರ್ಣ ವಾದಸರಣಿಯಂತೆ
ಹಗಲು ಇರುಳು
ಬೆಳಕು ನೆರಳು

ಒಂದರ ಬೆನ್ನೊಂದು ಹಿಡಿದು ಅನಂತದತ್ತ ನಡೆದವು!
ಹತ್ತು ದೆಸೆಗು ಎದ್ದು ನಿಂತ ಹುತ್ತವವನ ಮುತ್ತಿತು.
ಮನವು ಮನದ ಕಡಲ ನೀರ ಲಕ್ಷ ಪದರದಾಳದೊಳಗೆ ಏನನೋ ಹುಡುಕುತ್ತಿತ್ತು!
ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಭದ್ರಂ ತೇ ತಪ್ತಂ ತೇ ಸುಮಹತ್ ತಪಃ
ಅನುಜ್ಞೆ ಬರುವವರೆಗು ಪ್ರಾಣ ರಾಮನಾಮಧ್ಯಾನಲೀನ!

೭

ಟಕ್ಕ ಟಕ್ಕ ಟಕ್ಕ ಟಕ್ಕ!

ಉಳಿಯ ಏಟು ಕಲ್ಲಿಗೆ.

ಕಲ್ಲು ತುಣುಕ ನೂರು ಹಾರು; ತೆರವ ತುಂಬಲೆದೆಯ ಚೂರು.

ಟಕ್ಕ ಟಕ್ಕ ಟಕ್ಕ ಟಕ್ಕ!

ಹಗಲು ಇರುಳು ಒಂದೆ ಸದ್ದು ಮುಗಿಲಿನೆಡೆಗೆ ಎದ್ದು ಶಿಲ್ಪಿ ಎದೆಯ

ಒಂದೆ ಹಂಬಲನ್ನು ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗರುಹುತಿತ್ತು.
 ಮಂಜು ಗೋಡೆ ನಡುವಿಗಿದೆ.
 (ಏನು ಇರದು ಆ ಕಡೆ!)
 ಮಂಜು ಹಿಂಜರಿಯುತಿದೆ.
 (ಏನದೇನು ಆ ಕಡೆ? ಗಿಡವೆ, ಗುಡಿಯೆ?)
 ಮಂಜುತೆರೆಯು ಕಳಚಿ ಬಿತ್ತು!
 ಏನದೇನು ಎದುರುಗಡೆ!
 ಕಲಾವಿದನ ಕರೆಯನೊಪ್ಪಿ ಕಲ್ಲು ಹಡೆದ ಸುಂದರ!

೮

ಅಳಿಯ ದೀಪಾವಳಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬರುವನು ಎಂದು
 ಅರಿತ ಹೆಣ್ಣಿನ ತಂದೆ ತೆರದಿ
 ಗಾಳಿ ಓಡಾಡತೊಡಗಿರಲು ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ
 ದೆಸೆದಸೆಗು ಸುಖವಾರ್ತೆ ಹರಡಿ.

ಮುತ್ತೈದೆ ಕೋಗಿಲೆಯು ಅರೆಮರೆತ ಹಾಡನ್ನು
 ನೆನಪಿಗಳೆತರುತಿರಲು ಹಾಡಿ
 ಹೊಳೆಯ ಮಗ್ಗುಲ ಬಳ್ಳಿ ಮುಂಗುರುಳ ತಿದ್ದುತ್ತಿರೆ
 ಹೊಳೆವ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಗವ ನೋಡಿ
 ಮದುಮಗಳು ನಂದನದ ಮಂದಾರಕುಸುಮವನು
 ಹೆರಳ ದುಂಡಿನ ಸುತ್ತ ಇಟ್ಟು
 ಹಿಗ್ಗಿನೊಳು ಕುಳಿತಿರಲು ನಲ್ಲ ಬರುವನು ಎಂದು
 ಹಸುರ ಪತ್ತಲವೊಂದನ್ನುಟ್ಟು
 ಜಿಂಕೆ ಆನಂದದೊಳು ಧಕಧಕನೆ ಕುಣಿಯಿತು
 ನೆಲವುಳಿದ ಎಳೆ ಮೊಲವು ಮೇಲೆಗೆಯಿತು!
 ತಾಪಸಿಯ ಮೈಯುದ್ದ ಹೊಳೆ ಮಿಂಚು ಹರಿದಾಡೆ
 ಅವನು ಅಚ್ಚರಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದ.
 ಕಡಲ ನೀರ ತರಂಗ ಕಡೆದ ಬೆಳ್ಳೊರೆಯಂತೆ
 ನಗುತ ದೇವನು ಭಕ್ತನಿದಿರು ನಿಂತ!

ಯುಗಯುಗಾಂತರದುದ್ದ ಮನದ ಕಲ್ಪನೆ ಬರೆದ
 ಆಕಾರ ಸಾಕಾರವಾಗಿ ಬಂದ
 ಹೊನ್ನುಗಳಿಗೆಯೊಳೆದೆಯ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯ ತುಂಬಿ
 ನಿಂತ ಮಹದಾನಂದ, ದಿಟ, ಅನಂತ!

೯

ಚಂದ್ರಕಿರಣವನು ಏರಿ ಬಂದಳು
 ಕೊಟಡಿ ಕಿಟಕಿಯೊಳು ತೂರಿ ಬಂದಳು
 ಕಂಬಿಗಳ ನೆರಳ ಪಂಜರದ ನಡುವೆ ಮಲಗಿದವನ ಬಳಿ ನಿಂತಳು.
 ತರಳೆ ಕೈಬೆರಳು ಹಣೆಯ ಮುಂಗುರುಳ ನಡುವೆ ಸುಳಿದಾಡಿತು
 ನಿದ್ದೆ ಕದ್ದೋಡಿತು.
 ಸವಿಗನಸು ಎದೆಯ ಕದವನ್ನು ಇನಿಸು ಸದ್ದಿರದೆ ತೆಗೆದು ಬಂತು.
 ಕಣ್ಣೆದಿರು ನಿಂತು
 ಕನಸು ಕಳಕೊಂಡ ಮನಸು ಹುಡುಕಾಡುತಿರಲು ಹುಡುಗಾಟದಲ್ಲಿ
 ನಗೆಯಾಡಿತೆಂದೆ ನಕ್ಕವೋ ಮೇಜು ಕುರ್ಚಿಗಳು ಆನಂದದಲ್ಲಿ!

೧೦

ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಕೆ ತಾಂ ಮಹಾಕವಿ ಮಣಿಯುವಂತೆ
 ಮೈ ತಳೆದು ಇಳೆಗಳಿದ ಮಾಯಾವಿ ಕನಸಿದಿರು
 ಕಲೆಗಾರ ವಿನಯದೊಳು ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಂತ
 ಅವನ ಕಣ್ಣಿನ ನೋಟ ಎದೆಯೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು:
 ಹೃದಯ ವಿಸ್ತರದಲ್ಲಿ
 ಚೈತ್ರಸಂಭ್ರಮದ ನಗೆ ಹೂವು ಹಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲಿ?
 ಆನಂದವೆಲ್ಲಿ?
 ಹೃದಯ ಮರುಧರೆಯಲ್ಲಿ
 ಎಳೆ ಹಸುರ ಹೆಸರಿಲ್ಲ;
 ಜೀವದುಸಿರಿಲ್ಲ!
 ಮನ ಶುಷ್ಕ ಶುಷ್ಕ!

೧೧

ಮೋಹಜಾಲವ ಬೀಸಿ ಜಗಕೆ ತೆರೆಯೆಸೆದವಳು
ಗಯ್ಯಾಳಿ!
ರತಿಯಾಗಿ ಬಳಿ ಬಂದು ಮತಿಗೆ ಮಂಕನು ಕರೆದ
ವೈಯಾರಿ!
ನಗುವ ನಂದನವನವು ಬಂಜೆ ಸಹರವೆ ಇಂದು!
ಕುರುಡು ಕಾಸಿನು ಬಿಡದೆ ಕಸಿದವಳು
ನೆತ್ತರನು ಬಸದವಳು
ರಸವೀಂಟಿ ಬಾಳ್ಗಬ್ಬನೆಸೆದವಳು
ಮೈಕೊಬ್ಬ ಮೆರೆಯ ಬಂದವಳಿವಳು ಮಾಯಾವಿ ರಕ್ಕಸಿ!
ರೋಷವುಕ್ಕಿತು.
ಕಡಲ ಅಲೆಮಲೆ ಹೊಡೆತ___
ಮನದ ದಡ ಕುಸಿಯಿತು.
ಪರಮಾಣು ಸಿಡಿಯಿತು.
ಅಸುವ ನುಂಗುವ ಸೂರ್ಯ ಮುಗಿಲಡೆಗೆ ನೆಗೆದಿರಲು
ನೂರು ತಲೆಮಾರುಗಳ ಬಯಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ನಗರ ನಿರ್ನಾಮವಾಯಿತು.
ಕಲೆಗಾರ ಕೈ ಬೀಸಿದನು ನಗುವ ರತಿಮುಖಿಕೆ!

ಕನಸೊಡೆದು ಬಿತ್ತು
ಸತ್ತು!

* * * *

ದೀಪಾವಳಿ

೧

ಒಳಗೆ ಬಾ ತಂಗಿ ಯಾವಾಗ ಬಂದೆ ಬಾರೆ ದೀಪಾವಳಿ!
 (ಖಾಲಿ ಜೋಬಿರುವ ಹೊತ್ತಿನೊಳೆ ನನಗೆ ಅತಿಥಿಗಳ ಹಾವಳಿ!)
 ಢಮಢಮನೆ ನಾಣ್ಯ ಸರಸರನೆ ನೋಟು ಉರಿದವೋ ಬೆಂಕಿ ತಾಕಿ.
 ಅದೊ ಕುದುರೆ ಆನೆ ಇಗೂ ಹಾವು ಚೇಳು ಮನೆಯೆ ಮೃಗಶಾಲೆ ಜೋಕೆ!
 ಎದೆಯೊಳಗೆ ಸರಪಟಾಕಿ.

ನಕ್ಷತ್ರಕಡ್ಡಿ ಉರಿಬತ್ತಿ ಬಾಣ ಬಾಂಬು ರ್ಯಾಕೆಟ್ ಮತಾಪು.
 ವ್ಯರ್ಥ ತಿರುಗುತಿರೆ ವಿಷ್ಣು ಚಕ್ರ ಚಿನಕುರುಳಿಯದು ಎಂಥ ರೋಪು!
 ದಂಗೆ ಚಳವಳಿ ಖೂನಿ ಕಗ್ಗೊಲೆ! ಎಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವನು?
 ಮನೆಯೊಳಗೆ ಉಳಿದನೇನು?
 ಢಮಢಬ್ಬದೊಡನೆ ಬೊಬ್ಬೆನಗುಮಗುವು ಬೆಳಕ ಬೆನ್ನೇರಿ ಹೊರಟಿತೋ
 ಅದರ ಪಂಥ ನೇರ!

ಗುರಿ ಚಿಕ್ಕೆ ಮಿನುಗು; ನಗು ದೂರ ದೂರ.
 ತಾಯ ಹರಕೆವೊಲು ಮರುಕ ಮಮತೆಯೊಳು ಮೇಲಿಂದ ಬಂದ ಬೆಳ್ಳಿ
 ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯೆ ನಡು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಗು ಏಳು ಹೋಳಾಯಿತಲ್ಲಿ!
 ದೇವ ಕನ್ನಿಕೆಯರೇಳು ಮಂದಿ ಬಂದಾರ ಮೀಯಲೆಂದು
 ಉಡಿಸಿದರು ಏಳು ಮಗಳಿದರು ಏಳು ಸೀರೆಗಳ ತಾಯಿಗಂದು!

೨

ಒಲವು ತುಂಬಿದ ಸಂಜೆಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೃದುಲ ದಳ
 ದಣಿದ ದುಂಬಿಯ ಮೈಗೆ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆ.
 ಗಂಟಲೊಣಗಿದ ಗಂಟೆ ಹೂವಾಯ್ತು; ರಾಜಬಕ
 ಗೆಲಲು ನಗುತಿದೆ ಮತ್ತ ಮಧುಪರ್ಣಿಕೆ.
 ಹೆಣ್ಣಿನಾಗಸಗಣ್ಣು ಕೈಯ ಕನ್ನೈದಿಲೆಯ

ಕಾಣ ಬಯಸಿದೆ ಕಡಲ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ.
 ಮಾಮರದ ಪಂಚಮಕೆ ಮನಸೋತು ಕನಸುತಿದೆ
 ಒಲವು ಹುಲ್ಲಿನ ಗರಿಕೆ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ.
 ಬಸುರಿ ತೆನೆಭತ್ತವನು ಕಂಡ ಸಂಪಿಗೆ ಕನ್ನೆ
 ನಗಲು ದನಿಗೂಡಿಸಿವೆ ಸ್ವಟಿಕ ಡೇರ.
 ಮೂಡಲಿನ ಬಂಗಾರದೊಳು ಮಿಂದ ಕಿತ್ತಿಲೆಯು
 ನೋಡಿ ಬೆತ್ತಲೆ ನಿಂತ ಕನಕಾಂಬರ,
 ಪಡುವಣವು ದಾಳಿಂಬೆ; ರಾಬಿನ್ನು ರೆಡ್‌ಬ್ರೆಸ್ಟ್
 ಎದೆಯೊಳರಳಿಸಿ ಕಾಡ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು
 ದೂರದೆಲ್ಲೋ ಇರುವ ಕಾದಲೆಗೆ ಹಾಡುತಿದೆ:

My love is like a red, red rose!

ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಲೀಲೆ ಹರಿವ ಹೊನಲೆದೆ ಮೇಲೆ
 ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಸುಂದರದ ಮೊಲ್ಲೆಮಾಡ.
 ಏಸು ಗೌತಮ ಗಾಂಧಿ ಮಾತ ಕೊಕ್ಕಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ
 ಇಳೆಯಂಚ ಹುಡುಕುತಿದೆ ಪಾರಿವಾಳ!

೩

ತಾಯಿ ಸಂಪ್ರೀತೆ ಕಂಡ ಕನಸೇ ಮಹಾಶ್ವೇತೆ ಬೆಳಕ ಬೆನ್ನೇರಿ
 ಹೊರಟಿತೋ ಅದರ ಪಂಥ

ನೇರ!

ಗುರಿ ಚಿಕ್ಕೆ ಮಿನುಗು: ನಗು ದೂರ ದೂರ.
 ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯೆ ನಡು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಬಂದಂಥ ಶಾಪ
 ಏಳು ಹೋಳಾಯಿತೇ ಚಂದ್ರಲೋಕದೊಂದಿಂದ್ರಚಾಪ!
 ದೈತ್ಯ ಕನ್ನಿಕೆಯರೇಳು ಮಂದಿ ಬಂದಾರ ನೋವ ತಂದು
 ನೆಲದೊಲವ ನಲವ ನುಂಗಲೆಂದು!
 ಹೂವೊಳಗೆ ಕೀಟ, ಹುಲ್ಲೊಳಗೆ ಹಾವು ಬಸಿರೆ ಹಾಲಾಹಲ.
 ಮುಸಲೋನಿ ಹಿಟ್ಟರ್ ಕಂಸ ನರಕಾಸುರ!
 ರಣಕಾಳಿ ಕುಣಿತ ಹಳದಿ ಮುಖ ನೀಲಿ, ಬೆಂಕಿಹೊಳೆ ಕಣ್ಣು, ಬರಿ
 ಕೀವು ರಕ್ತಮಾಂಸ!

ಹಸಿರುಸಿರು ಬಸಿರು ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯೆಸಳು ಎಳೆಮಗುವ ನಗುವು ಧ್ವಂಸ!

೪

ಏಳು ಹೋಳಾದ ನೆಲದೆದೆಯು ಮತ್ತೆ ಬಯಕೆ ಬೆನ್ನೇರಿ ಹೊರಟಿತೋ
ಬೆಳಕ ಮೂಲದೆಡೆಗೆ,

ಚಿಕ್ಕ ನಗುವ ಕಡೆಗೆ.

ಸೆರಗ ಹಿಡಿದೇಳು ಮಕ್ಕಳೂ ತಾಯ ಬೇಡಿದವು:

ಬೆಳಕು

ಬೆಳಕು

ಕೊಡಬೇಕು, ಬೇಕು!

ಸ್ವಿಚ್ಚ ಮೇಲೆ ಕೈ ನಿಶ್ಚಯಕೆ ಬಂತು ಮರುಗು ದನಿ ನುಡಿಯಲಿಂತು:

Let there be light!

ಏಳು ಕುದುರೆಗಳ ರಥವು ಹೊರಡಲಿಳಿ ಮಿನುಗಿತೋ ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಕು!

ಜಗದುದ್ಧ ಬೆಳಕ ಚಳುಕು!

* * * *

ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ

೧

ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ.

ಸರ್ಪಕಾವಲು ಅದಕೆ ಹೊರಗೆ ಒಳಗೆ!

ನಡುವಿನರಮನೆ ಕೆಳಗೆ

ನೆಲಮಾಳಿಗೆ!

ಅಲ್ಲಿ ರೋದಿಸುತಿಹಳು ಚೆಲುವೆ ರಾಜಕುಮಾರಿ.

ಮಾನಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಇರುವುದೊಂದೇ ದಾರಿ,

ಹೊಳೆ ಬೆಂಕಿ ವಿಷ ಚೂರಿ!

ಅರೆಘಳಿಗೆಯಂತರವೆ ಬದುಕು ಬಯಲಿನ ನಡುವೆ?

ಏಳು ಸುತ್ತನು ದಾಟಿ

ನೂರು ಭಟರನು ತರಿದು

ಕತ್ತಿ ಹಿರಿದು

ನುಗ್ಗಿ ಬಾರನೆ ರಾಜಕುವರ ನಲ್ಲೆಯ ಬಳಿಗೆ?

ಅದೊ ಹೆಜ್ಜೆ ಸಪ್ಪಳ! ಕಣ್ಣು ನಂಬಲೆ ತಂದೆ?

ಯಾರಿವನು ಕಣ್ಣಂದೆ!

ಹಗಲಿರುಳ ಸವಿಗನಸು ಇಳೆಗಿಳಿದು ಬಂತೆ?

'ಮನದನ್ನೆ ಇದೊ ಬಂದೆ.

ಖಳನಾಯಕನ ಕೊಂದೆ

ನಿನಗೆಂದೆ!

ಮುಗುಳ ಮೆರೆಯಿತು ಮೊಗವು; ಕುಶಲ ಕೇಳಿತು ಕಣ್ಣು; ನಂಜ

ನುಂಗಿತು ನೆಲವು

ನೂರು ವರುಷದವರೆಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಿದವು ಒಲವು ಚೆಲುವು!

ಅಜ್ಜಿಕತೆ ಜೊತೆಜೊತೆಗು ಬುಗುರಿ ಚಿಣ್ಣೀದಾಂಡು

ಕವಣೆ ಗಾಜಿನ ಗೋಲಿ ಕಲ್ಲಾಂಟಿ ಚೆಂಡು.

ಇಂಥ ಲೋಕಕ್ಕೊಂದು
ಮಗು ಬಂತು, ಬಂತು!

೨

ಬಂತೆನಲೆ?

ದೊರೆ ಬರವ ನುಡಿಯಿತೇನು ನಗಾರಿ?
ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಕಾರು ಹೋಯಿತೇನು?
ನೀಲಿಮೆಗೆ ಮುಗಿಲರಳೆ ಉರುಳಿದುದ ಕಂಡೆಯ?
ಸುಮಕೆ ಸೌರಭ ಬಂದ ಘಳಿಗೆ ಯಾವುದು ಹೇಳು.

ಬಂತೆ ಮಗು?

ಅಥವಾ ಮನೆಯೊಳಗಿತ್ತೋ!
ಅಜ್ಞಾತದಾಳದೊಳು ತಲೆ ಮರೆಸಿ ಕುಳಿತೊಂದು ನೆನಹಂತೆ ಆಗ ಅದು
ಹೊರಬಿತ್ತೋ!
ಮಗು ಬಂದ ಮೇಲೆನಗೆ ಮಗುಬರವಿನರಿವು.
ಮುದ್ದು ಮುಖ; ಬಿಗಿಹಿಡಿದ ಕೈ; ಚೆಲುವು ಮೈ; ದೈನ್ಯ ಕಣ್ಣೊಳಗಿತ್ತು.
'ಬಂದೆ ನಿನ್ನನೆ ನಂಬಿ.
ಇರಲು ಎಡೆಗೊಡು ಸಾಕು; ತಿನಲು ಏನು ಬೇಡ.'

೩

ಮಗುವಿನೊಡನಾಟ ಹಿತವೆನಿಸೆ ಮನಕೆ
ದಿನ ದಿನಕೆ
ಸಮೆದ ತಿಂಗಳು ಹೊಸತು ತಿಂಗಳಿಗೆ
ವರುಷ ಹೊಸ ವರುಷಕ್ಕೆ
ಎಡೆಗೊಟ್ಟುದೇ ಕಾಣದಾಯ್ತೆನ್ನ ಕಂಗಳಿಗೆ!
ಅಂತವಿರದಾಯ್ತು ಎದೆಯುಂಡ ಹರುಷಕ್ಕೆ.
ನನಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ತುಂಬಿದ ದಿನಕೆ ಮಗುವಿಗೂ ಹದಿನೆಂಟು.
ಘಳಿಗೆ ಘಳಿಗೆಗು ಬೆಳೆಯಿತೆಮ್ಮ ನೇಹದ ನಂತು.
ಕಂಗಳುಟ್ಟವು ಗೆಳೆಯ ನೀಡಿದ ಗಾಜು.
ತಿರೆ ತಳೆದ ಸಿರಿ ಚೆಲುವ ನೋಡುವದೆ ಬಲು ಮೋಜು!

ದುಂಬಿ ಅರವಿಂದದೊಳು ಲೀನವಾಗುವ ಮುನ್ನ
 ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಮೊಗ ತಿರುಹಿ ಕಣ್ಣು ಹೊಡೆಯಿತು ಒಮ್ಮೆ.
 ಮಾಪರವ ಸೆರೆಹಿಡಿದ ಬಳ್ಳಿ ಮೈ ಕುಣಿಕುಣಿಸಿ
 ಹೂವು ನಗೆಯೆಸೆದು ಕೆಣಕಿತು ನನ್ನ (ಅದಕೆಂಥ ಹೆಮ್ಮೆ!)
 ತುಂಬಿದದೆ ಮಲೆ ಮೇಲೆ
 ಸಂಜೆ ಸೂರ್ಯನ ಹೊನ್ನೆ ಬೆರಳ ಲೀಲೆ!
 ಹುಲ್ಲು ಹಾಸಿದೆ ಕೆಳಗೆ;
 ಮೇಲೆ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಮಿದು ಹೊದಿಕೆ—
 ಮರೆಯಿಂದ
 ಹೆಣ್ಣು ದನಿ ಮೋದದೊಳು ನಕ್ಕ ಕಿಲಕಿಲ ಚೆಂದ!
 ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ.
 ಒಳಗೆ ರಾಜಕುಮಾರಿ.
 ಮಾನಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಇರುವದೊಂದೆ ದಾರಿ,
 ಹೊಳೆ ಬೆಂಕಿ ವಿಷ ಚೂರಿ!
 ಕೇಳದೇ ಆಕ್ರಂದ? ನಡೆ ಮುಂದೆ!
 ನಾನೆ ರಾಜಕುಮಾರ: ಇದೊ ಬಂದೆ
 ಮನದನ್ನೆ!
 ಅಸುವ ನೀಗುವ ಚಿಂತೆಯೇಕಿನ್ನು ಕಾಂತೇ?

೪

ಮಗುವಾಗಿ ಬಂದವನು ಮುಗಿಲ್ಲದ್ದ ನಿಂತ!
 ನಾನೆ ಮಗುವಾದೆ, ಚೋಟುದ್ದವಾದೆ.
 ಅವನು ಬಡಿದನು ತಾಳ; ನಾ ಕುಣಿದೆ ಬೇತಾಳ!
 ಜಗದಗಲ ನಿಂತವನು ನೂರು ರೂಪವ ತಾಳಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಕಾಡಿದ.
 ಮೈಯೊಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಬಯಕೆ ಬಾಧೆಯು ಒಂದೆ ಎನುವಂತೆ ಮಾಡಿದ!
 ನಾನಾದೆ ಮುಳ್ಳುಗಿಡ
 ಅಗ್ನಿಪರ್ವತದೊಳಗೆ ಬಯಕೆಲಾವವು ಬಂದಿ.
 ಮೈಯೊಳಗೆ ಸೆರೆಯಾದ ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆಗೆ
 ರವಿಯಿರವನರಿಯದಿಹ ಕಡಲ ಕೂಡುವ ಬಯಕೆ!

ಜೋಡಿ ಬೆಟ್ಟವನೇರಿ
 ಕಣಿವೆಯಾಳದಿ ಸುಳಿದು
 ಬಯಲುದ್ದ ಹರಿದು
 ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆಯೆಡಬಲಕಿರುವ ಕಗ್ಗಾಡನುಳಿದು
 ಕಡಲ ಮಡಿಲೊಳು ಇರವ ಮರೆವ ಬಯಕೆ!

೫

ನಾನೊಂದು ಮುದಿಗೊಡ್ಡು.
 ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ಅರುಳುಮರುಳು!
 ಮಗುವಾಗಿ ಬಂದವನು ಜೊತೆಯಾಗಿ ನಿಂತವನು
 ಬಂದ ದಾರಿಯ ತುಳಿದು ಯುಗವಾಯಿತಲ್ಲವೆ?
 ನೆರಳು ನೆರಳಾಗಿರುಳು.
 ಎದೆಯು ಕನವರಿಸುತಿದೆ ಬೇವು ಬೆಲ್ಲದ ನೆನಹು.
 ನೆನಹಂತೆ ಕಣ್ಣೆದಿರು ಮಲೆಯ ಸಾಲು;
 ವಿವರಗಳ ಬೈತಿಟ್ಟರೂ ಮಾಟ
 ಸುಸ್ಪಷ್ಟ.
 'ತಾತ, ಬೇಸರ ನನಗೆ, ಒಳ್ಳೆ ಕತೆ ಹೇಳು.'
 'ಮಗು, ಕೇಳು:
 ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ.
 ಸರ್ಪಕಾವಲು ಅದಕೆ ಹೊರಗೆ ಒಳಗೆ!'

* * * *